

דין וחשבון שנתי לשנת 2022

**עפ"י סעיף 5(א) לחוק חופש המידע,
התשנ"ח-1998**

טבת תשפ"ד, דצמבר 2023

הדו"ח מתפרסם באתר האינטרנט של המשרד :

www.mse.gov.il

תוכן עניינים

2	תוכן עניינים
3	מבוא
4	מבנה המשרד - תרשים ארגוני
6	בעלי תפקידים בכירים, ראשי אגפים ומנהלי יחידות
7	תיאור תחומי האחריות של המשרד
18	יחידות מטעם המשרד המעניקות שירות לאזרח
20	סקירת עיקרי פעילות המשרד בשנת 2022
46	סקירת עיקרי פעילות מתוכננת לשנת 2023
47	תקציב המשרד לשוויון חברתי לשנת 2022
49	פירוט הוצאות המשרד לשוויון חברתי לשנת 2022
51	תקציב המשרד לשוויון חברתי לשנת 2023
53	רשימת חוברות ועלוני מידע שפרסם המשרד בשנת 2022
53	הנחיות מנהליות
54	מאגרי מידע
57	קרנות ומלגות במימון המשרד
58	תמיכות בשנת 2022
59	חוקים ותקנות
62	פירוט הרשויות הציבוריות שהמשרד אחראי על תחומי פעילותן
63	דיווח הממונה על חופש המידע

מבוא

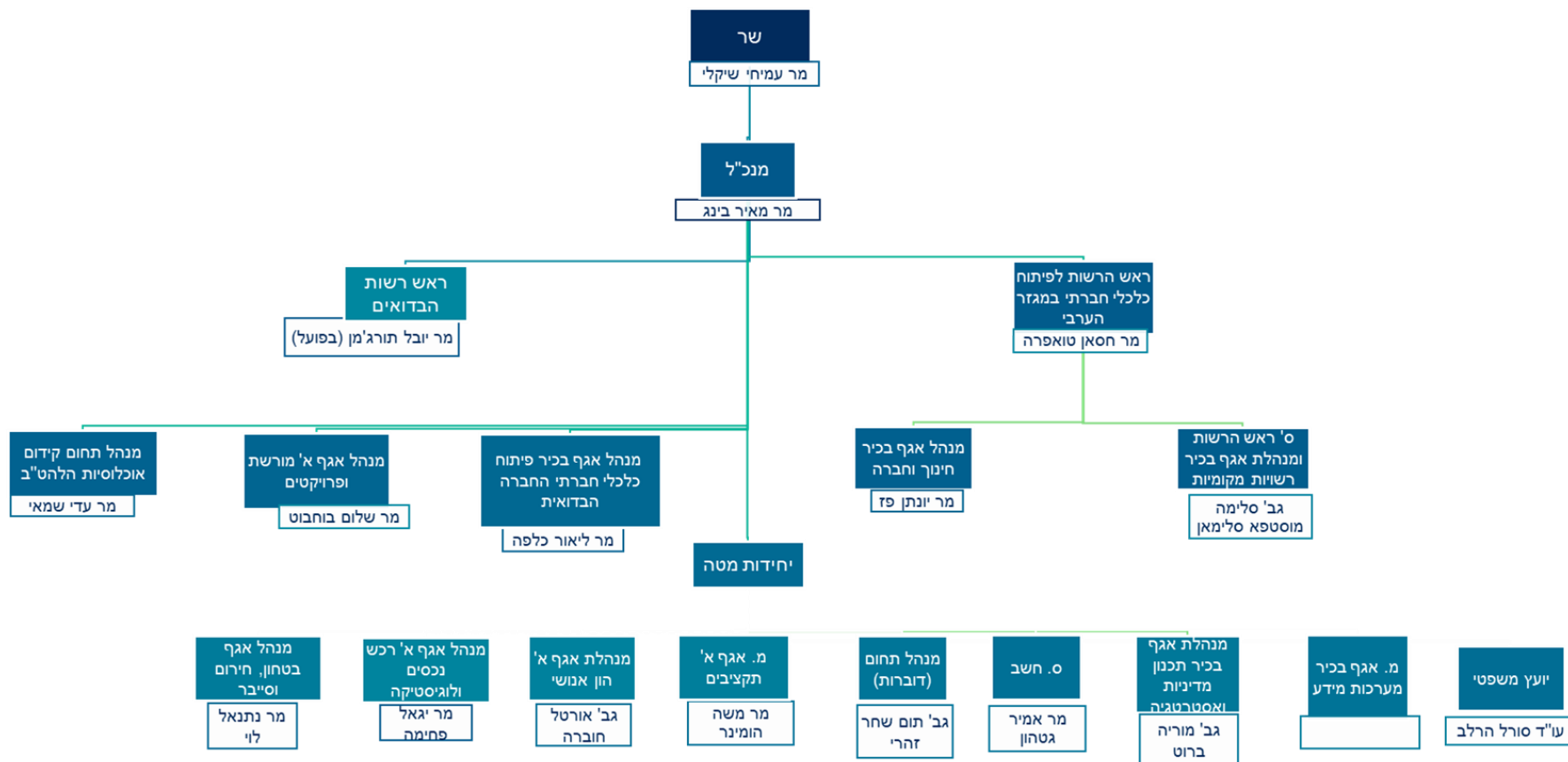
המשרד לשוויון חברתי (להלן - "המשרד") הוא גוף מטה בממשלה ששם לו למטרה לקדם את צמצום הפערים בחברה הישראלית באמצעות מתן שוויון הזדמנויות לכל חלקי האוכלוסייה.

בשנת 2022, בה עוסק דו"ח זה, המשרד טיפל בתחומים הבאים¹: קידום אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישראל; קידום אוכלוסיית ניצולי השואה – באמצעות הרשות לזכויות ניצולי השואה; קידום מעמד האישה – באמצעות הרשות לקידום מעמד האישה; פיתוח כלכלי של המגזר הערבי – באמצעות הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים; קידום אוכלוסיית הצעירים בישראל – באמצעות רשות הצעירים; תיעוד מורשת קהילות היהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן; קידום ופיתוח המגזר החרדי – באמצעות הרשות לפיתוח כלכלי חברתי של המגזר החרדי; קידום אוכלוסיות הלהט"ב – באמצעות היחידה לקידום אוכלוסיות הלהט"ב במשרד.

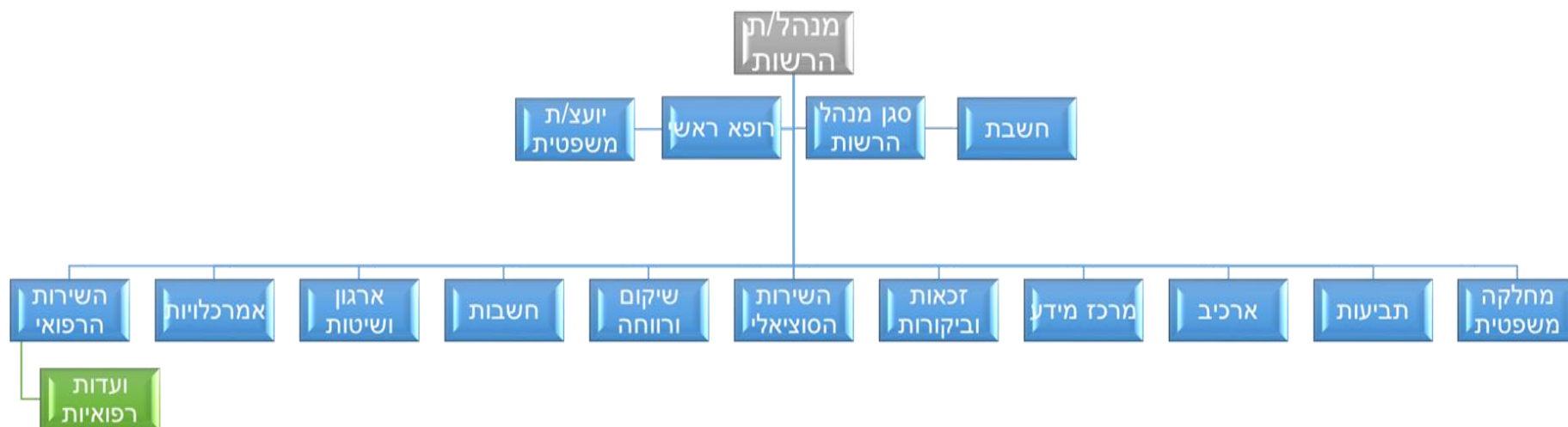
בהתאם לחוק חופש המידע, מוגש בזאת הדיווח השנתי על עיקרי פעילות המשרד לשוויון חברתי בשנת 2022.

¹ יצוין כי בשנת 2023 חלו שינויים בשטחי הפעולה אשר באחריות המשרד, כך שהתווסף תחום האגף לפיתוח כלכלי-חברתי של החברה הבדואית בנגב וכן הרשות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב, והועברו מהמשרד שטחי הפעולה של אגף אזרחים ותיקים - קידום אוכלוסיית האזרחים הוותיקים בישראל; הרשות לזכויות ניצולי השואה; הרשות לקידום מעמד האישה; רשות הצעירים; הרשות לפיתוח כלכלי חברתי של המגזר החרדי.

מבנה המשרד - תרשים ארגוני²

תרשים ארגוני הרשות לזכויות ניצולי השואה³

³ נכון לסוף שנת 2022

בעלי תפקידים בכירים, ראשי אגפים ומנהלי יחידות⁴

מר עמיחי שיקלי – השר לשוויון חברתי

מר מאיר בינג – מנכ"ל המשרד לשוויון חברתי

מר יובל תורג'מן – ראש הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב (בפועל)

מר אמיר גטהון – סגן החשב

עו"ד סורל הרלב – היועץ המשפטי

עו"ד אורית בקר – סגנית בכירה ליועץ המשפטי

מר חסאן טואפרה – ראש הרשות לפיתוח כלכלי חברתי של מגזר המיעוטים

גב' סלימה מוסטפה סלימן – סגנית ראש הרשות ומנהלת אגף בכיר רשויות מקומיות, הרשות לפיתוח כלכלי חברתי של מגזר המיעוטים

מר יונתן פז – מנהל אגף בכיר חינוך וחברה, הרשות לפיתוח כלכלי חברתי במגזר הערבי

גב' מוריה ברוט – מנהלת אגף בכיר תכנון מדיניות ואסטרטגיה

מר ליאור כלפה – מנהל אגף בכיר פיתוח כלכלי חברתי החברה הבדואית

גב' אורטל חוברה – מנהלת אגף א' הון אנושי

מר יגאל פחימה – מנהל אגף א' רכש, נכסים ולוגיסטיקה

מר משה הומינר – מנהל אגף א' תקציב, תמחור ובקרה

מר שלום בוחבוט – מנהל אגף א' מורשת ופרויקטים

גב' תום שחר זהרי – מנהלת תחום דוברות, תקשורת והסברה

מר נתנאל לוי – מנהל אגף (חירום ביטחון מידע וסייבר)

מר עדי שמאי, ראש האגף לקידום אוכלוסיות להט"ב

⁴ נכון לחודש אוגוסט 2023. צוינו מנהלי תחום המהווים את התפקיד הבכיר ביותר ביחידה.

תיאור תחומי האחריות של המשרד

המשרד לשוויון חברתי הוא גוף מטה בממשלה ששם לו למטרה לקדם שוויון חברתי בישראל. בשנת 2022 המשרד לשוויון חברתי הורכב מהיחידות הבאות: אגף בכיר אחרים ותיקים, הרשות לזכויות ניצולי השואה, הרשות לקידום מעמד האישה, הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים, הרשות לפיתוח כלכלי חברתי של המגזר החרדי, רשות הצעירים ויחידת קידום אוכלוסיות הלהט"ב.

להלן פירוט תפקידי המשרד בשנת 2022 על פי יחידות:

אגף בכיר אחרים ותיקים⁵

אגף בכיר אחרים ותיקים פועל למען קידום הזכויות והשְׁלוֹמוֹת (wellbeing) של האחרים הוותיקים בישראל בתחומי בריאות וסיעוד, רווחה, שיכון ודיר, בירור זכויות אחרים ותיקים, טיפול בניצולי השואה, השכלת מבוגרים, קידום תרבות פנאי משמעותי ותעסוקה. בנוסף עוסק המשרד לשוויון חברתי בהשבת רכוש יהודי.

בישראל ישנם כ- 1,162,000 אחרים ותיקים ששיעורם באוכלוסייה עומד כיום על כ-12%, כאשר עם גידול צפוי בתוחלת החיים, צפוי לגדול שיעורם בקרב כלל האוכלוסייה. המשמעות הנובעת מכך רבות ודרמטיות, בדגש על תעסוקה, היערכות לתקופת ההזדקנות בכל הקשור להיערכות פיננסית, אישית וחברתית ויצירת סדר יום חדש ומשמעותי. האזרח הוותיק כיום מאריך חיים, בריא יותר ופעיל יותר. אחרים ותיקים רבים מגיעים לגיל פרישה בשיא כוחם ומרצם ויכולים לתרום עוד רבות הן לעצמם והן לחברה ולכלכלה בישראל. מציאות זו מחייבת היערכות אסטרטגית של מדינת ישראל. לאור זאת, אגף אחרים ותיקים מפעיל פרויקטים לקידום "זקנה פעילה", המתמקדים בתחומי היערכות לתקופת החיים החדשה, תרבות, פנאי משמעותי, ספורט, התנדבות, בריאות ותעסוקה. קרי, שילוב האזרח הוותיק במכלול החיים החברתיים – החל מתמיכה בהמשך העסקתם כמשאב אנושי איכותי רב ניסיון וידע, ועד בניית מסגרות לפעילות תרבותית, לימודית ואף ספורטיבית שבהן יעשירו את חייהם.

ברוח זו, פועל אגף אחרים ותיקים, בין היתר, לשיפור השלומות (wellbeing) בכל הקשור לאיכות החיים של האחרים הוותיקים בישראל, להיערכות לתקופת החיים החדשה, להנגשה של שירותים שונים לאחרים ותיקים, לחיזוק הקשר הרב דורי בחברה הישראלית, לשילוב של האוכלוסייה הוותיקה בשוק העבודה ובחברה בישראל וכן מקיים פעילויות תרבות, השכלה ופנאי לאוכלוסיית האחרים הוותיקים.

להלן ייעוד המשרד⁶ ותפקידיו כפי שנקבעו בהחלטות הממשלה בתחום אחרים ותיקים:

- לשמש גוף מטה לממשלה בנושא הטיפול באחרים הוותיקים.
- לסייע בגיבוש מדיניות והמלצות בנושא שיפור מעמד האחרים הוותיקים, איכות חייהם הפיזית והנפשית ומערך המתנדבים למען האחרים הוותיקים.

⁵ בהתאם להחלטת ממשלה מס' 109 מיום 5.2.2023 שטח הפעולה של אגף אחרים ותיקים הועבר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי וכן הוחלט על העברת פרויקטים ותוכניות במשרד לשוויון חברתי הנוגעים לאחרים ותיקים ומנוהלים מחוץ לאגף בכיר אחרים ותיקים, לפי הסכמות שיתקבלו בין המשרדים.

⁶ נכון לשנת 2022, ראו ה"ש 5.

- להוות גוף תיאום, אינטגרציה, חשיבה ומעקב בנושאים הקשורים לאזרחים ותיקים ולמעמדם.
- פיתוח וייעול השירותים הקיימים לאזרחים ותיקים וקידום פרויקטים בתחום פעילותו של המשרד.
- תיאום בין משרדי הממשלה וגופים נוספים הפועלים בתחומי פעילותו של המשרד תוך איגום משאבים מקצועיים וכספיים במקרים המתאימים.
- בקרה ומעקב אחר יישום חקיקה הנוגעת לזכויות אזרחים ותיקים וקידום עבודת מטה לייזום תיקוני חקיקה במידת הצורך.
- התמקדות בתחומים הבאים: היערכות לתקופת החיים החדשה; בריאות וסיעוד – לרבות בדיקת השירותים הניתנים לאזרחים ותיקים, מיפוי בעיות והצעת תוכניות לשיפור השירות ולקידום רפואה מונעת; שלומות (wellbeing) – לרבות טיפול בנושאים סוציאליים, בתעסוקת אזרחים ותיקים, בתרבות הפנאי ובקידום פעולות לרווחת האזרחים הוותיקים מול המגזר השלישי; סיוע לאוכלוסיות מיוחדות – ובכלל זה אזרחים ותיקים ניצולי שואה, המגזר הערבי, יוצאי אתיופיה ועולים חדשים; פניות ציבור – בכלל זה הקמת מרכז מידע לאזרחים ותיקים אשר ירכז מידע ומימון זכויות בדבר השירותים הניתנים לאזרחים ותיקים ויקל על נגישותם למידע ולשירותים ולמימוש זכויותיהם; מערך מתנדבים למען אזרחים ותיקים.
- ענייני השבת זכויות ורכוש יהודי, לרבות תיעוד ורישום זכויות היהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן.

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים הוקמה מתוקף החלטת ממשלה מס' 1204 (ערב/13) מיום 15.02.2007, ומטרתה העיקרית שהוגדרו הן להביא למיצוי הפוטנציאל הכלכלי של אוכלוסיית המיעוטים, עידוד הפעילות הכלכלית היצרנית והעסקית בתוך יישובי המיעוטים ושילוב אוכלוסיות המיעוטים בחברה ובכלכלה הישראלית.

בהמשך, ביום 25.7.2021 התקבלה החלטת ממשלה 169 "קידום פיתוח כלכלי – חברתי בחברה הערבית" בה נקבע כי "מטרת העל של הרשות היא קידום הפיתוח הכלכלי חברתי בחברה הערבית במטרה להביא לשגשוג, צמצום פערים ושילוב בכלכלה ובחברה". כמו כן, נוספו לרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים תפקידים נוספים, וזאת מבלי לפגוע בתפקידים שבאחריותה מתוקף החלטת ממשלה 1204, כך שהרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים תעסוק, בין היתר, גם בחברה הערבית ביישובים המעורבים, תהווה גוף מקצועי המנהל תמונת ידע עדכנית על החברה הערבית, תשמש כגוף מתכלל, מקדם ובעל יכולות בקרה על החלטות ממשלה ותוכניות ממשלתיות בתחום פיתוח כלכלי – חברתי בחברה הערבית וכן תבצע הערכה מתמשכת לבחינת מימוש וביצוע החלטות ממשלה ותוכניות ממשלתיות בתחום, תפעל ליתן מענה לחסמים המרכזיים ביישום החלטות הממשלה הייעודיות לחברה הערבית, לרבות מתן מענה רוחבי לצרכים הייחודיים של משרדי הממשלה בביצוע ההחלטות הללו, צמצום פערים כלכליים חברתיים בין החברה הערבית לכלל האוכלוסייה יחד עם משרדי ממשלה רלוונטיים, ועוד.

באמצעות הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים, פועל המשרד להביא בהדרגה לשיפור ברווחתה הכלכלית של אוכלוסיית המיעוטים ולקידום השוויון הכלכלי. ברוח זו, פועל המשרד, בין היתר, לחיזוק הבסיס הכלכלי הקיים באוכלוסייה זו וליצירת מנופי צמיחה כלכליים שיאפשרו צמצום פערים חברתיים וכלכליים. במסגרת זו, המשרד קידם תכניות רב שנתיות לקידום ופיתוח של אוכלוסיית המיעוטים בישראל בתחומי החינוך, הדיור, התשתיות, החברה והכלכלה. ניתן לעיין בהחלטה האחרונה שעניינה בניית תכנית רב שנתית כאמור וזאת בקישור להחלטת ממשלה מס' 550 מיום 24/10/2021 שעניינה פעילות הממשלה לצמצום הפערים בחברה הערבית לשנים 2022 – 2026 :

https://www.gov.il/he/departments/policies/dec550_2021

בקישור להחלטת הממשלה מס' 922 מיום 30.12.15 שעניינה פעילות הממשלה לפיתוח כלכלי באוכלוסיית המיעוטים בשנים 2016-2020 :

https://www.gov.il/he/departments/policies/2015_des922

וכן בקישור להחלטת ממשלה 1480 מיום 2.6.2016 שעניינה תכנית ממשלתית להעצמה ולחיזוק כלכלי-חברתי של היישובים הבדואים בצפון לשנים 2016 – 2020 :

https://www.gov.il/he/departments/policies/2016_des1480

הרשות לקידום מעמד האישה⁷

הרשות לקידום מעמד האישה הוקמה על פי חוק הרשות לקידום מעמד האישה, תשנ"ח – 1998 (להלן: "החוק" או "חוק הרשות"), זאת במטרה לקדם את השוויון בין נשים לגברים בישראל, להביא לתיאום בין הגופים המטפלים במעמד האישה בישראל, לקדם את החינוך, החקיקה והאכיפה בתחומים אלה, להבטיח כי בהליכי החקיקה ייבחנו השלכות החקיקה המוצעת על השוויון בין נשים לגברים, לקדם פעילות למניעת אלימות נגד נשים, להעמיד לרשות הממשלה את הכלים והמידע הנדרשים להשגת המטרות האמורות, ולהקים רשות מרכזית שתפעל ליישום עקרונות אלה. כמו כן, חוק הרשות עיגן במסגרתו את תחומי פעילותה של הרשות ובכלל זה קבע את תפקידי הרשות כמפורט להלן :

- לעודד, לתאם ולקדם את פעולות משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות וגופים אחרים הפועלים בתחומי פעולתה של הרשות.
- לקיים מעקב ובקרה לגבי פעילות משרדי הממשלה בנושאים שבתחומי פעולתה של הרשות.
- לייעץ למשרדי הממשלה בנושא אכיפתם של חוקים בתחומי פעולתה של הרשות.
- לעקוב אחר מילוי המלצותיו של מבקר המדינה הנוגעות לתחומי פעולתה של הרשות.
- לפעול להעמקת המודעות הציבורית בתחומי פעולתה של הרשות, לרבות באמצעות מערכות החינוך והתקשורת.
- לפעול לקידום הצעות לחקיקה בתחומי פעולתה של הרשות.

⁷ בהתאם להחלטת ממשלה מס' 433 מיום 2.4.2023 הוקם המשרד לקידום מעמד האישה והועבר אליו מהמשרד לשוויון חברתי שטח הפעולה של קידום מעמד האישה, ובכלל זה הועברה האחריות על הרשות לקידום מעמד האישה.

- להגיש חוות דעת מגדריות על הצעות חוק וחקיקת משנה כאמור בסעיף 2ג6 לחוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951.
- לרכז מידע ונתונים וליזום מחקרים בתחומי פעולתה של הרשות.
- ליזום, לתכנן ולקדם הקמת מסגרות פעולה ושירותים בתחומי פעולתה של הרשות.
- לפעול ליישומה של האמנה לביעור כל צורות ההפליה נגד נשים משנת 1979 (להלן - האמנה).
- להכין בעבור המדינה - דיווחים תקופתיים שעל המדינה לפרסם בהתאם לאמנה ודיווחים נוספים כפי שיטלו עליה על ידי הממשלה.
- ליזום ולקיים קשרים עם גופים בין-לאומיים ועם גופים במדינות חוץ הפועלים בתחומי פעולתה של הרשות.

על הרשות הוטלו עוד משימות קונקרטיות, כגון: הכשרת היועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות; ריכוז דו"חות הפעילות השנתיים של היועצות; ריכוז ניתוח התקציב המגדרי של משרדי הממשלה; הקמת צוות בין-משרדי לגיבוש תכנית פעולה כוללת לקידום שוויון מגדרי בראשותה של מנהלת הרשות שיעסוק בין היתר, בנושאים של הטמעת חשיבה מגדרית בקבלת החלטות, מתן הזדמנויות שוות לנשים בכלל תחומי החיים לרבות: תעסוקה, כלכלה, חינוך והשכלה, בריאות ורווחה כמו גם חיזוק הביטחון של נשים והגנה עליהן מפני סוגי אלימות שונים המופנים נגדן ועוד.

רשות הצעירים⁸

רשות הצעירים שמה למטרה לקדם את אוכלוסיית הצעירים בישראל, תוך הבנה כי השקעה בדורות הבאים היא יעד אסטרטגי. רשות הצעירים הוקמה בהחלטת ממשלה מספר 2880 מיום 23.7.2017 אשר קבעה כי רשות הצעירים תשמש גוף מטה שיהיה אמון על תיאום ותכלול בנושא הפעילות הממשלתית בקשר עם אוכלוסיית הצעירים בישראל ועל הובלת מהלכים מעשיים בתחום. הרשות תפעל לגיבוש מדיניות לתכנון ולהוצאה לפועל, בעצמה או באמצעות משרדים אחרים, של תכניות שונות לקידום אוכלוסיית הצעירים ולמיצוי הפוטנציאל הגלום בה.

עיקר תפקידי הרשות על פי החלטת הממשלה: גיבוש תכניות אסטרטגיות לאומיות לקידום, פיתוח והעצמת אוכלוסיית הצעירים בישראל; תיאום ותכלול הפעילות הממשלתית בתחום אוכלוסיית הצעירים בישראל; קידום שיתוף ושיח בין-מגזרי בתחומים הרלוונטיים לאוכלוסיית הצעירים תוך הגברת שיתופם של הצעירים בתהליכי קבלת ההחלטות; זיהוי קבוצות בקרב אוכלוסיית הצעירים שאינן מקבלות מענה ממשלתי מספק לצרכיהן ופעילות למען הנגשת והתאמת מענים עבורן; להוות מקור ידע והיועצות במסגרת תהליכי קבלת החלטות ממשלתיות בעלות השפעה על אוכלוסיית הצעירים; קידום ומעקב אחר התקדמות הליכי חקיקה שיש להם השפעה על צעירים והצגת עמדה לגורמים רלוונטיים במסגרת ההליכים במידת הצורך; קידום מחקרים לאומיים והשוואתיים בנושאים הקשורים לאוכלוסיית הצעירים תוך שיתוף פעולה עם מדינות וגופים בינלאומיים רלוונטיים במידת הצורך; העלאת מודעות בקרב הצעירים לגבי מיצוי זכויותיהם והנגשת מידע עבורם; איסוף וניתוח נתונים בתחומים רלוונטיים המשפיעים על אוכלוסיית הצעירים; קידום ומימוש פעילות ממשלתית לצורך הקניית כלים לאוכלוסיית הצעירים על גווניה, קידום עצמאותה של

⁸ בהתאם להחלטת ממשלה מס' 109 מיום 5.2.2023 שטח הפעולה של רשות הצעירים הועבר למשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי.

אוכלוסיית הצעירים במגוון תחומי החיים לצד עידוד שייכות ומעורבות חברתית ואזרחית למען הקהילה; אחת לשנה – הצגה לממשלה את תמונת המצב הלאומית בתחום אוכלוסיית הצעירים בישראל.

ברוח זו המשרד פועל לחיזוק קהילות צעירות, הניצבות בחוד החנית של השליחות החברתית, בדגש על הפריפריה, זאת בין היתר בהקמת והרחבת פעילותם של מרכזי צעירים ברשויות המקומיות שבמסגרתם המשרד פועל גם לחיזוק הקשר הבין-דורי בין אוכלוסיית הוותיקים לבין אוכלוסיית הצעירים ועידוד המעורבות החברתית.

הרשות לזכויות ניצולי השואה⁹

הרשות לזכויות ניצולי השואה הינה הזרוע הביצועית מטעם מדינת ישראל המופקדת על יישום של חוקים במסגרתם מוענקות קצבאות והטבות שונות לאוכלוסיית ניצולי השואה, נכי המלחמה בנאצים ואוכלוסיות נוספות שסבלו מהתנכלויות אנטישמיות. כן מקדמת הרשות פרויקטים שונים לרווחת ניצולי השואה.

ברשות פועלות המחלקות הבאות: מחלקת תביעות - אמונה על בדיקת כל התביעות המוגשות לרשות להכרה בזכאות לתגמולים ולהטבות ומגבשת את המלצתה לרשות המוסמכת בדבר זכאות לתגמולים; מחלקת זכאות וביקורת - אחראית, בין היתר, על מתן הוראות לביצוע תשלומים, הן בעניין תשלום תגמולים לזכאים והן בעניין תשלום לספקים שונים; מחלקת השירות הרפואי - מרכזת את נושא הטיפול הרפואי לו זכאים הנכים מתוקף החוקים השונים, לרבות הפניית הנכים לטיפולים שונים, החזרים בעבור ציוד רפואי ותרופות וכו'; מחלקת ועדות רפואיות - ריכוז עבודת הוועדות הרפואיות הפועלות ברשות, אשר תפקידן לקבוע את דרגת הנכות לניצולים; מחלקת שיקום ורווחה - אחראית על בחינת זכאותם של נכים לתגמול מוגדל ו/או לתגמול מוגדל לפי הכנסה וכן על מתן הטבות שונות לניצולים, ובכלל זה מתן הלוואות, מענק שכר לימוד, החזר מס קנייה ומע"מ, מענק אגרת רדיו וטלוויזיה ועוד; מחלקת מרכז מידע - אמונה על הטיפול בהעברת המידע ברשות, הן באמצעות מרכז מידע טלפוני והן בקבלת קהל, לרבות במרכזי מידע ניידים. מרכז המידע הטלפוני, אשר מסייע לניצולים ולבני משפחותיהם במימוש זכויותיהם ובמתן מידע, מופעל בסיוע חברה חיצונית; מחלקת השירות הסוציאלי - מחלקת השירות הסוציאלי עוסקת במענה פרטני לבעיות סוציאליות רלוונטיות שמובאות לידיעת הרשות; מחלקת הארכיב - אחראית על קליטת כלל דברי הדואר המתקבלים ברשות וכן על פתיחת תיקים חדשים ותנועת התיקים ברשות; הלשכה המשפטית - מספקת ייעוץ משפטי שוטף לכלל מחלקות הרשות ולוועדות השונות הפועלות ברשות (מכרזים, תמיכות, הלוואות, חובות), ומלווה את מרבית פעילויותיה של הרשות בהיבט המשפטי.

הרשות מפעילה סניפים בירושלים ובחיפה המהווים חלק בלתי נפרד מפעילות הרשות ומשמשים כיחידה שאמונה על מתן מידע ושירות מלא לניצולים. בנוסף, מרכזי מידע ניידים פזורים ברחבי הארץ ונותנים שירותים לכלל הניצולים, לרבות ביישובי הפריפריה, לטובת ולרווחת ניצולי השואה; חשבונות התגמולים - אמונה על תשלום תגמולים והטבות לזכאים לאור כל השינויים.

הרשות פועלת בהתאם לחוקים הבאים: חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957; חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954; חוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007 וכן החלטות מנהליות שנותן השר הממונה.

⁹ בהתאם להחלטת ממשלה מס' 40 מיום 15.1.2023 שטח הפעולה של הרשות לזכויות ניצולי השואה הועבר מהמשרד לשוויון חברתי למשרד ראש הממשלה.

יצוין כי בנוסף לאמור לעיל, במסגרת החוקים האמורים, הותקנו תקנות שמסדירות סמכויות וחובות של הרשות במגוון תחומים, למשל: תקנות נכי רדיפות הנאצים (טיפול רפואי), תשי"ט-1958; תקנות נכי רדיפות הנאצים (קביעת דרגת נכות), תשמ"ד-1983; תקנות נכי רדיפות הנאצים (תגמול נוסף), תשכ"ט-1969; תקנות נכי המלחמה בנאצים (ועדה רפואית), תשט"ו-1954; תקנות נכי המלחמה בנאצים (ועדה רפואית עליונה), תשי"ז-1957; ועוד.

כמו כן, הרשות פועלת בהתאם להחלטות ממשלה שונות, ובכללן: החלטת ממשלה מספר 4252 מיום 12.2.12 בעניין הטיפול הממשלתי בניצולי שואה, והחלטת ממשלה מספר 3661 מיום 11.3.18, בעניין מיצוי זכויות ומינוי מתכלל וצוות בינמשרדי.

חזון הרשות כולל: לסייע בשיקומם של כלל ניצולי השואה ונכי המלחמה בנאצים תוך תמיכה במאמציהם לחיים בכבוד ורווחה; להגיע לכל הניצולים, עד האחרון שבהם, על מנת להבטיח כי כולם יקבלו את הזכויות המגיעות להם, במלואן; להעניק את היחס הטוב והמקצועי ביותר לניצולים במסגרת מימוש זכאותם לסיוע כלכלי, רפואי או סוציאלי; לקדם יוזמות ופרויקטים שמטרתם מיצוי זכויות מרבי לכמה שיותר ניצולים, ובפרק הזמן הקצר והמהיר ביותר.

עיקר הזכויות וההטבות הניתנות על ידי הרשות לזכויות ניצולי שואה:

ההסדר הניתן לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, כולל תגמול חודשי שנע בין 2,554 ₪ ל-6,421 ₪ לחודש, ולמעוטי הכנסה תגמול חודשי מוגדל שנע בין 6,304 ₪ ל-11,729 ₪ לחודש, ואילו המענק המשולם למקבלי המענק השנתי עומד על סך של 6,500 ש"ח.

לצד התגמול ניתנות שורה של הטבות כספיות נלוות, אשר רובן משולמות באופן כספי ואוטומטי: מענק הבראה שנתי (בסך 2,170 ₪); מענק שנתי לציוד ביתי ועזרים רפואיים (בסך 358 ₪); מענקים שנתיים נוספים למעוטי הכנסה (מענק בסך 2,046 ₪, ומענק נוסף לנזקקים בסך 11,000 ₪); הנחה בארנונה; הנחה במים ובחשמל למעוטי הכנסה; תגמול חודשי לכל החיים לאלמנה; ועוד.

כן כולל ההסדר הישראלי התייחסות לצרכים השונים של ניצולי השואה ובהם תוספת שעות סיעוד שבועיות לסיעודיים, מימון טיפול רפואי במחלות מוכרות שקשורות לשואה, מימון טיפול נפשי, מימון ציוד רפואי ואורתופדי, מימון הבראה עם טיפולים, כולל מלווה, סל ייחודי לחולי דמנציה, פטור מלא מתשלום עבור רכישת תרופות שבסל הבריאות, מתנדב חברתי להפגת הבדידות ועוד.

זאת ועוד, הרשות מקדמת ומובילה שורה של פרויקטים ייחודיים לרווחת ניצולי השואה, ובכללם פרויקט הכולל הגעה אישית לבתי הניצולים לצורך מיצוי זכויותיהם; ציוות מתנדב חברתי לניצול לצורך הפגת בדידותו; פרויקט תיאום טיפול עבור ניצולי שואה עריריים אשר מנוהל על ידי צוות ייעודי שהוקם לשם כך בכל 4 הקופות הכולל עובדים סוציאליים וגורמים טיפוליים נוספים.

להלן פירוט בנוגע לאוכלוסיית מקבלי ההטבות ברשות:

• ניצולי שואה מקבלי תגמול חודשי (כולל אלמנות) – 66,893 איש¹⁰

קצבה חודשית: רובד אוניברסאלי: 2,554 ₪ - 6,421 ₪; רובד סוציאלי: 6,304 ₪ - 11,729 ₪.

¹⁰ מכוח חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957 או ס' 3 לחוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007.

הטבות נלוות: טיפול רפואי במחלות מוכרות, פטור מתשלום תרופות, מענק הבראה, מענק ציוד ביתי, הנחה בארנונה, שעות סיעוד, קצבה לאלמנים, מענקים לנוזקים (2,046 ₪, 11,000 ₪), הנחה במים ובחשמל לנוזקים.

בנוסף, אלמנים זכאים לקצבה לכל חייהם כל עוד לא נישאו.

• ניצולי שואה מקבלי מענק שנתי – 61,208 איש¹¹

מענק שנתי: בסך 6,500 ₪.

הטבות נלוות: פטור מתשלום תרופות, מתנדב חברתי, תוספת שעות סיעוד, טיפול נפשי לניצולים.

• נכי מלחמה (כולל אלמנות) – 1,524 איש.

תגמול חודשי ברובד קבוע בין סך של 2,453 ₪ ל-25% נכות ועד 5,180 ₪ ל-100% נכות. תגמול מוגדל למעוטי הכנסה בתקרת התגמול נעה מסך 6,150 ₪ ל-25% נכות ועד 11,483 ₪ ל-100% נכות.

הטבות נלוות: טיפול רפואי במחלות מוכרות, פטור מתשלום תרופות, מענק הבראה, מענק ביגוד, מענק ציוד ביתי, הנחה בארנונה, שעות סיעוד, קצבה לאלמנים, הנחות שונות ועוד.

בנוסף, אלמנים זכאים לקצבה לכל חייהם כל עוד לא נישאו.

• נפגעי התנכלויות אנטישמיות (יוצאי מרוקו ועיראק) – 49,090 איש¹²

מענק שנתי: בסך 6,500 ₪.

הטבות נלוות: פטור משתלום תרופות, מתנדב חברתי, תוספת שעות סיעוד.

• מקבלי קצבאות ממדינות חו"ל (בעיקר גרמניה – BEG) – 3,331 איש

מענק רבעוני בסך 2,583 ₪ למקבלי רנטה מגרמניה, תוספת למקבלי הרנטה מגרמניה בשיעור שבין 200 ל-500 אירו לחודש, סיוע שנתי בסך 500 אירו לסובלים מדמנציה, אלצהיימר וירידה קוגניטיבית, מענקים חד פעמיים, פטור מתשלום תרופות, מתנדב חברתי, סיוע בסיעוד, הנחה בארנונה ועוד.

היחידה לקידום אוכלוסיות הלהט"ב –

יחידת קידום אוכלוסיות הלהט"ב במשרד הוקמה בשנת 2020, ופועלת לקידום אוכלוסיות להט"ב במסגרת הפעילות השוטפת של המשרד וכן למיגור הקשיים מהם סובלות אוכלוסיות הלהט"ב.

¹¹ מכוח סי' 4 לחוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007.

¹² מכוח החלטה מנהלית של שר האוצר בנושא יוצאי מרוקו עירק ואלג'יר מיום 3.12.2015.

בשל החשיבות בשיפור המענים לצרכים הייחודיים של אוכלוסיות הלהט"ב ועל מנת לקדם עבודת ממשלה סדורה, יעילה ומיטבית למענים בתחום זה, התקבלה ביום 10.7.2022 החלטת ממשלה מס' 1782 אשר הטילה על שר הרווחה והביטחון החברתי, השרה לשוויון חברתי ושר הבריאות לפעול לקידום שירותים, להעלאת מודעות והעצמה ולביצוע פעולות למען אוכלוסיות הלהט"ב וכן למנות צוות בין-משרדי בראשות מנכ"ל משרדיהם ובהשתתפות נציג משרד המשפטים ונציגי משרדי ממשלה רלוונטיים נוספים, אשר ידון בסנכרון עבודת משרדי הממשלה בתחום השירותים הניתנים ללהט"ב, קידום שיתופי פעולה בין-משרדיים, ייעול עבודת משרדי הממשלה בתחום והשגת תוצאות מיטביות. יצוין כי עוד קודם לכן המשרד החל בהפעלת מספר תוכניות לקידום להט"ב במסגרת שטחי הפעולה שלו.

הרשות לפיתוח כלכלי-חברתי של המגזר החרדי -

הרשות לפיתוח כלכלי-חברתי של המגזר החרדי (להלן: "הרשות") הוקמה מכח החלטת ממשלה מס' 182 מיום 5 ליולי 2020. בהחלטה מוסמכת הרשות בין השאר לרכז ולתאם את עבודת הגורמים הממשלתיים בכל הנוגע לפרויקטים המיועדים למגזר החרדי, וכן ליזום תכניות על מנת ליצור קידום כלכלי חברתי למגזר החרדי. ביום 19.7.2021 הועברה הרשות ממשרד ראש הממשלה למשרד לשוויון חברתי, ופעלה במסגרתו עד להעברתה למשרד ראש הממשלה בהחלטת ממשלה מס' 40 מתאריך 15.1.2023.

דרכי התקשרות ופנייה למשרד

כתובת למכתבים:

המשרד לשוויון חברתי, רחוב כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

לשכת שר

טלפון: 026547020

פקס: 073-3296109

דוא"ל: sar@mse.gov.il

כתובת: המשרד לשוויון חברתי, רחוב כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

לשכת מנכ"ל

טלפון: 02-6547022

פקס: 026547034

דוא"ל: mankal@mse.gov.il

כתובת: המשרד לשוויון חברתי, רחוב כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

מוקד 8840 * לפניות ציבור האזרחים הוותיקים

טלפון: 8840 * או 08-6260840

פקס: 02-5605034

מייל: infovatikim@mse.gov.il

כתובת למכתבים: ת.ד. 2512 בני ברק מיקוד 5112401

שעות פעילות המוקד: ימים א'-ה בין השעות 08:00 ל-20:00

ניתן לבצע פנייה מקוונת למוקד 8840 * באתר האינטרנט של המשרד בכתובת: www.mse.gov.il

רשות הצעירים

טלפון: 072-390-9534
דוא"ל: Pniyot-tzeirim@mse.gov.il
כתובת: רח' כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

הרשות לקידום מעמד האישה

טלפון: 072-3909542
קו הטלפון זמין בזמנים הבאים:
יום ראשון בין השעות 13:00 עד 17:00
יום רביעי בין השעות 11:00 עד 16:00
יום חמישי בין השעות 09:00 עד 14:00
דוא"ל: pniyot-women@mse.gov.il
כתובת: רח' כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415.

ניתן לבצע פנייה מקוונת לרשות לקידום מעמד האישה באתר האינטרנט של המשרד בכתובת:
<https://survey.gov.il/he/Complaints>

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים

טלפון: 072-3909518
דוא"ל: ODETTH@mse.gov.il
כתובת: רח' כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

הרשות לזכויות ניצולי השואה:

טלפון: 5101* או [03-5682651](tel:03-5682651)
דוא"ל: info@shikum.mof.gov.il
כתובת: רח' יפו 236 פינת רח' ירמיהו, מיקוד 9438317 בניין דניאל (ליד סנטר 1)
כתובות למשלוח דואר:

תל אביב: רח' יצחק שדה 17, ת"ד 57380, מיקוד 6157302
חיפה: רח' פל-ים 7, ת"ד 141, מיקוד 3100101
ירושלים: רח' יפו 236 פינת רח' ירמיהו, מיקוד 9438317 בניין דניאל (ליד סנטר 1)

ניתן לבצע פנייה מקוונת לרשות לזכויות ניצולי השואה באתר האינטרנט של הרשות בכתובת:

<https://forms.gov.il/globaldata/getsequence/getHtmlForm.aspx?formType=contactus@mof.gov.il>

היחידה לקידום אוכלוסיות הלהט"ב

טלפון – 026542057 / 026549703.

דוא"ל – AdiS@mse.gov.il

כתובת: רח' כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

הרשות לפיתוח חברתי-כלכלי של המגזר החרדי

טלפון - 02-6706177

דוא"ל - haredim@pmo.gov.il

כתובת - רח' כנפי נשרים 5, ירושלים, 9546415

דוברות:

תום שחר זהרי

טלפון: 026547036

דוא"ל: TomS@mse.gov.il

דף הפייסבוק של המשרד:

<https://www.facebook.com/seniorsisrael>

פנייה אל הממונה על העמדת מידע לציבור:

יעלה גרין לשם

טלפון: 02-6547027

פקס: 02-6547034

דוא"ל: Meida.Hofesh@mse.gov.il

יחידות מטעם המשרד המעניקות שירות לאזרח

א. מוקד *8840

מוקד לפניות ציבור אזרחים ותיקים, כל דרכי ההתקשרות מפורטים לעיל.

ב. מתן תעודת אזרח ותיק

המשרד לשוויון חברתי מספק שירות הנפקת תעודת אזרח ותיק, וזאת בהתאם לחוק האזרחים הוותיקים, תש"ן – 1989. התעודה נשלחת אל כתובת משלוח הדואר הרשומה במרשם האוכלוסין של האזרח הוותיק בסמוך להגיעו לגיל פרישה. "אזרח ותיק" הוא תושב ישראל שהגיע, לפי הרישום במרשם האוכלוסין, לגיל הפרישה כמשמעותו בחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004 – נכון להיום גיל הפרישה לנשים הוא 62 ו-4 חודשים וגיל הפרישה לגברים הוא 67¹³. אם קיים במרשם האוכלוסין שם האזרח/ית בלועזית אזי מודפסת התעודה גם עם כיתוב בלועזית.

במקרה שלא התקבלה התעודה, או שהתעודה אבדה, נגנבה, נפל בה פגם, או ברצון בעל התעודה להוסיף לה את שמו בלועזית, ניתן לפנות למשרד לשוויון חברתי להנפקת תעודה. כמו כן, ניתן להנפיק **תעודת אזרח ותיק דיגיטלית ופיזית** עם תמונה באמצעות יישומון ששמו "אזרח ותיק" הניתן להורדה בחנות האפליקציות של גוגל ואפל. תעודה אשר מונפקת שלא דרך היישומון תהיה ללא תמונה והיא תקפה כאשר מוצגת בצמוד לתעודה מזהה המציינת את תאריך הלידה של בעליה.

להלן פרטי התקשרות לקבלת תעודת אזרח ותיק, ללא תשלום:

טלפון: *8840

פקס: 02-6547049

דוא"ל: infovatikim@mse.gov.il

שעות פעילות המוקד: ימים א' עד ה' בין השעות 08:00 ל-16:00

ניתן לבצע פנייה מקוונת למוקד ההנפקות באתר האינטרנט של המשרד בכתובת:
<https://form.mse.gov.il/seniorcard/>

ג. יחידות סגולה

"יחידת סגולה" היא מוקד זכויות בריאותיות המיועד לאזרחים הוותיקים המאושפזים בבתי החולים, וכן לבני המשפחה המטפלים בהם. ב"יחידת הסגולה" ניתן לקבל מידע אודות הזכויות הבריאותיות להן עשוי להיות זכאי האזרח הוותיק עם שחרורו מבית החולים, בשל השינוי במצבו הבריאותי, וכן יכול לבחור המשך של מיצוי הזכויות הכלליות באמצעות מוקד *8840. בשנת 2022 היו למשרד התקשרויות עם 20 מרכזים רפואיים להפעלת "יחידות סגולה" הממוקמות בתוך בתי החולים, מופעלות על ידי מתנדבים שעברו הכשרה מתאימה, ומנוהלות מקצועית על ידי עובדת סוציאלית. פרטי ההתקשרות עם כל אחת מיחידות הסגולה ניתן למצוא באתר המשרד בכתובת:
https://www.gov.il/he/departments/general/sgula_units

ד. מתן סיוע לבני ובנות 60 ומעלה בהשתלבות בשוק העבודה במסגרת תוכנית "ותיקים בעבודה"

¹³ יצוין כי בהתאם לחלק ב' לתוספת לחוק גיל פרישה, עתיד להתעדכן מידי שנה כאמור בתוספת.

המשרד לשוויון חברתי מעניק שירותי סיוע וליווי לבני 60 ומעלה בהשתלבות בעולם העבודה. השירותים כוללים: אתר ייעודי לחיפוש עבודה לבני 60 ומעלה; סיוע וליווי בחיפוש העבודה, הכשרות לחיזוק כישורי עבודה והפנייה להכשרות מקצועיות; מרכזי תעסוקה רשותיים לקבלת שירות פרונטלי: באר שבע, אשדוד, ירושלים, רחובות, בני ברק, מעברים בעמק ומעברים גליל עליון. עידוד וליווי מעסיקים לשילוב מבוגרים בשוק העבודה.

לפרטים נוספים ודרכי יצירת קשר –

https://www.gov.il/he/departments/news/seniorwork_news

ה. הרשות לזכויות ניצולי שואה

הרשות לזכויות ניצולי שואה ישנן מספר עמדות לקבלת קהל ומרכזי מידע הנותנות שירות במגוון תחומים כגון: זימון וקיום ועדות רפואיות, מתן טפסים, מתן מידע, סיוע במילוי טפסים, קבלת מסמכים. ניתן ליצור קשר במספר הטלפון של מרכז המידע הארצי - *5105 וכן בדוא"ל:

info@shikum.mof.gov.il

סקירת עיקרי פעילות המשרד בשנת 2022

להלן עיקרי הפעילויות בשנת 2022 של המשרד, על פי חלוקה ליחידות המשרד:

אגף בכיר אזרחים וותיקים:

- ביצוע הכשרות ליועצים לענייני אזרחים ותיקים – בשנת 2022 התקיימו 6 מפגשים מקוונים בני שעה עד שעתיים בהשתתפות של בין 135 ל-170 יועצים לענייני אזרחים ותיקים ברשויות מקומיות.

תחום התעסוקה:

- תכנית "ותיקים בעבודה" – תוכנית לקידום תעסוקת מבוגרים בשכר במדינת ישראל, הכוללת מגוון שירותים שתכליתם אחת – השמת מבוגרים בני 60 ומעלה מחפשי עבודה. התוכנית החלה לפעול באוגוסט 2021 לאחר שנבחרו שני זוכים במכרז שפורסם על ידי המשרד, ולמעשה מרכזת כיום את העשייה של האגף בתחום התעסוקה תחת קורת גג אחת (ולא במספר פרויקטים שונים כפי שהיה בעבר). בתוך כך, התכנית כוללת אתר ייעודי לחיפוש עבודה, מוקד טלפוני לליווי מחפשי עבודה, מרכזי תעסוקה ברשויות המקומיות למתן מענה פרונטלי (7 מרכזי תעסוקה: ירושלים, בני ברק, באר שבע, אשדוד, רחובות, מרכז מעברים בעמק ומרכז מעברים בגליל המערבי), הכשרות למחפשי עבודה באופן מקוון ובאופן פרונטלי ופעילות מול מעסיקים לעידוד תעסוקת אזרחים ותיקים.
- בשנת 2022 נרשמו לתכנית 5,285 אזרחים ותיקים, בוצעו 3,176 השמות, פורסמו 3,270 משרות, הצטרפו 545 מעסיקים, בוצעו 9,170 הכשרות בהן השתתפו 955 אזרחים ותיקים והתקיימו 8 מפגשי למידה עם קבוצות מעסיקים.
- מסלול תעסוקה ייעודי לאזרחים ותיקים בשירות המדינה – פעילות שמקדם המשרד בהובלת נציבות שירות המדינה. פעילות זו היא תוצר של החלטת ממשלה מס' 834 שעניינה קידום הסוגיה האסטרטגית "היערכות להזדקנות האוכלוסייה" – שילוב מבוגרים בתעסוקה. בהמשך להחלטה זו סטאטוס האיוש בסוף שנת 2020 עומד על 60 תקנים המיועדים לאזרחים ותיקים בכ-10 משרדי הממשלה כאשר היקף ההעסקה מוגבל לעד 120 שעות בחודש, ולתקופה של עד 3 שנים. במהלך שנת 2020 בוצע סקר בקרב אזרחים ותיקים המועסקים במסגרת התכנית והמנהלים הממונים עליהם. תוצאות הסקר הצביעו על הצלחת התכנית והובילו להרחבתה (החלטת ממשלה מס' 592 מיום 29.11.2020) והקצאת 576,000 שעות תעסוקה של אזרחים ותיקים לשנה. בשנת 2022 בוצע סקר נוסף תחת אגף בקרת הניהול האנושי בנציבות שירות המדינה שהציג שביעות רצון גבוהה מהתכנית, הן של המנהלים והן של האזרחים הוותיקים המועסקים בשירות המדינה. עד למועד הסקר אוישו כ-174 תקנים המיועדים לאזרחים ותיקים בשירות המדינה. במהלך השנה התקיימה הכשרה לרפרנטים במשרדים השונים לחידוד תהליכי הגיוס לתקנים המיועדים לאזרחים ותיקים והכשרה נוספת למנהלי משאבי אנוש במשרדים השונים כיצד לייעל את תהליך הגיוס והקליטה של אזרחים ותיקים. כל המשרות במסגרת תקן אזרח ותיק מפורסמות גם באתר "ותיקים בעבודה".
- חוק גיל פרישה להורה שילדו נפטר - בהתאם לחוק גיל פרישה (הורה שילדו נפטר) (הוראת שעה), התשע"ח-2017, מעסיק לא יחייב עובד שהוא הורה שילדו נפטר והוא הגיע לגיל פרישת חובה לפרוש מעבודתו בשל גילו, בארבע השנים מיום הגיעו לגיל

פרישת חובה. החוק נקבע כהוראת שעה עד ליום 31.12.21. בהתאם להוראת סעיף 7(ב) לחוק הנ"ל, במהלך שנת 2021 האגף ערך מחקר מלווה לבחינת המודעות לחוק, מידת מימושו והשפעותיו בקרב הורים שילדם נפטר ובקרב מעסיקים. המחקר הורכב מסקר בקרב ההורים ומראיונות עם מעסיקים רלוונטיים. תוצאות המחקר הוגשו לוועדת העבודה והרווחה שהחליטה על הארכת תוקפה של הוראת השעה בשנתיים נוספות עד ליום 31.12.2023 וקבעה כי המשרד יפעל ליידוע של אזרחים ומעסיקים אודות חוק זה ויגיש דיווח בעניין לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת עד לחודש יוני 2022 וכן ימשיך בבדיקה של השפעותיו, אותה יגיש לוועדת העבודה והרווחה עד לסוף שנת 2022. בשנת 2022 פעל האגף ליידוע האזרחים (הורים שכולים) אודות הארכת הוראת השעה. היידוע נעשה במגוון אמצעים ובתרגום לשפות שונות: עיתונות, אתר המשרד, מכתבי פרישה לאזרחים ותיקים, הודעות ממומנות בגוגל, פניה לארגוני עובדים, פניה לארגוני גג של מעסיקים, פניה לארגוני משאבי אנוש, ניוזלטר למעסיקים ב"ותיקים בעבודה". יצוין כי האגף נדרש לבצע מחקר נוסף אודות השפעת החוק. המחקר יחל בתחילת שנת 2023 ומסקנותיו יוגשו לוועדת העבודה והרווחה במהלך הרבעון השני של 2023.

- תחום היערכות לתקופת החיים החדשה :
 - מרכזי אפ +60 – מרכזי הכוונה וצמיחה לאזרחים ותיקים, הפועלים ברשויות המקומיות בשיתוף ג'וינט-אשל. מדובר במרכזים עירוניים הנותנים שירות לאזרחים ותיקים לפני, במהלך ולאחר הפרישה מעולם העבודה ויצאתם ל"תקופת החיים החדשה". מטרתם של המרכזים היא ליווי ומתן הכוונה בכל הקשור לפרישה, היערכות כלכלית (אישית ומשפחתית), מיצוי זכויות, קבלת החלטות ובניית סדר יום חדש בתקופת החיים החדשה. כל זאת, לצד הקניית אוריינות דיגיטלית והנגשה של מכלול השירותים הניתנים ברשות המקומית ובכללם: תעסוקה, התנדבות, פנאי משמעותי, למידה, אורח חיים בריא ועוד. בשנת 2022 המשיכו בפעילותם 6 מרכזים ברשויות המקומיות הבאות: ירושלים, תל-אביב, באר-שבע, אשדוד, חיפה, מועצה אזורית עמק-חפר, אשכול רשויות נגב מערבי, ובחברה הערבית במתכונת על-אזורית לרשויות המקומיות הבאות: נצרת, סכנין, שפרעם וטמרה. כמו כן, במהלך השנים 2021 - 2022 נפתחו מרכזי אפ +60 ברשויות מקומיות נוספות: חולון, בת ים, ראשון לציון, נתניה, חבל מודיעין, גליל עליון, רהט, אשכול רשויות שורק דרומי וכן הורחבה הפעילות העל אזורית בחברה הערבית לרשויות הבאות: יפיע, דליית אל כרמל-עוספייה, ביר אל מכסור וריינה. עד היום נתנו המרכזים מענה לכ-20,000 איש.

- תחום מיצוי והנגשת זכויות :
 - מוקד 8840* – מרכז פניות ציבור לאזרחים ותיקים. המוקד מהווה גוף ידע מקצועי בכל הקשור לזכויות אזרחים ותיקים, ליידוע, הנגשה ומימוש הזכויות. על פי נתונים שהתקבלו מהספק המפעיל את המוקד, בשנת 2022 הגיעו למוקד 346,438 פניות נכנסות והמוקד שירת 180,867 אזרחים ותיקים. המוקד פעל להנגשת המידע בקרב עשרות אלפי אזרחים ותיקים על ידי אנשי מקצוע ומתנדבים באמצעות יוזמות כגון ניידת זכויות (כ-2000 פניות), הרצאות בנושא מיצוי זכויות בקהילה (כ-12,000 פניות) ועוד. כמו כן ננקטו יוזמות להנגשת המידע במגזר הערבי ובמגזר החרדי. במהלך השנה טופלו פניות בנושאי זכויות ניצולי שואה, ביטוח לאומי, מיסוי, בריאות, סיעוד ועובדים זרים, רווחה, דיור, צרכנות ועוד. עם פרוץ מגפת הקורונה, וגם בשנת 2022 מוקד 8840* התאים את אפיקי השירות ונוסף תחום פעילות של סיוע

לאזרחים וותיקים בתחומים שונים בשגרת החיים. בצל המגפה הוקם צוות ייעודי שתכליתו הייתה לתת מענה מיידי (בטווח של 2 ימי עבודה) לצרכים מיידיים של אזרחים ותיקים אשר עלה בקרבם חשש כלשהו, זאת בשיתוף פעולה עם ארגוני מתנדבים. מערך זה נותן מענה לאזרחים ותיקים בתחומים שונים לדוגמא: שינוע תרופות לביתם, שינוע מזון בשל חשש להגיע למרכזי קניות, סיוע מיידי בתחומים דיגיטאליים שונים, הפגת בדידות ועוד. המערך ממשיך לפעול גם בשגרה ונותן מענה למקרי חירום אישיים.

- יחידות סגולה – יחידות הפרושות ב-20 מרכזים רפואיים ברחבי הארץ, המנוהלות על ידי עובדת סוציאלית, המפעילה מתנדבים (רובם אזרחים ותיקים בעצמם). המתנדבים מגיעים עד למיטות אזרחים ותיקים המאושפזים במרכזים הרפואיים ומסייעים להם ולבני משפחותיהם במיצוי זכויות הנובעות מהשינוי במצבם הבריאותי. הפעילות נעשית בשילוב המוקד לאזרחים ותיקים (8840*). עד היום הונגשו זכויות למעל 450,000 אזרחים ותיקים מאושפזים. בשנת 2022 היחידות הגיעו לכ- 70,000 מאושפזים. בעקבות פעילות יחידות הסגולה, טופלו במוקד לאזרחים ותיקים 8,049 פניות שהתקבלו מאזרחים ותיקים מאושפזים במרכזים הרפואיים. צוות המוקד מעניק הדרכות לצוות ולמתנדבים ביחידות הסגולה השונות.

• תחום קשרי קהילה והתנדבות:

- באים לטוב – במהלך שנת 2021, החליט המשרד לשוויון חברתי על הקמת מערך התנדבות לאומי לאזרחים ותיקים. בתחילת שנת 2022 החל לפעול מערך ההתנדבות לאזרחים ותיקים "באים לטוב" באמצעות החברה למתנ"סים. במסגרת "באים לטוב" אותרו 4 תחומים אשר באמצעותם ניתן לנתב את האזרחים הוותיקים המשתתפים לעשייה חברתית משמעותית המשפיעה על תחומי החיים של כל אזרחי ישראל - חינוך, חוסן, אוריינות דיגיטלית ויוזמות מקומיות. כיום רשומים במסגרת "באים לטוב" מעל 10,000 אזרחים ותיקים מתנדבים, מתוכם 7,000 כבר משובצים בתכניות השונות ומבצעים מעל 40,000 שעות התנדבות מידי שבוע ב-65 רשויות מקומיות, במגוון רחב של מסגרות: מסגרות חינוך לגיל הרך, בתי ספר יסודיים ותיכונים, מסגרות חינוך בלתי פורמלי, הפעלת מערכי חירום ביישובים, חוסן קהילתי והפגת בדידות, למידה והעברת הכשרות אוריינות דיגיטאלית, קהילות מטיילות, קשרים רב דוריים, ועשרות יוזמות מקומיות העולות מהשטח ומופעלות ע"י אזרחים ותיקים מתנדבים.
- סטודנטים למען אזרחים ותיקים – תכנית בין דורית שמטרתה העמקת הקשר בין צעירים לאזרחים ותיקים מתוך רצון לחזק את מעמדם של האזרחים הוותיקים בחברה ולחזק את הקשר הבין דורי. במסגרת התכנית מגויסים כ-700 סטודנטים לביצוע תוכניות שונות עם אזרחים ותיקים בתמורה למלגה: תיאטרון קהילתי, אמנות, אוריינות דיגיטלית, העשרה, מוזיקה, מקהלה בין דורית, בירור זכויות ו"כאן גרים" (מגורים בבית אזרח ותיק החש בדידות, בתמורה להשתתפות סמלית בהוצאות המגורים וביצוע פעילות חברתית משותפת). בנוסף, בשנת 2021 הצטרפה תוכנית "כח משימה לאומי" (הפועלת לסיוע למגוון אוכלוסיות שנפגעו ממגפת הקורונה) לתוכנית הסטודנטים, ובתוך כך, סך הכל, בשנת 2022, פעלו 1,600 מלגאי "כוח משימה לאומי", בנוסף ל-700 הסטודנטים, ב-183 רשויות מקומיות/ ישובים במסגרות שונות עבור כ-3,331 אזרחים ותיקים שנהנו מהפעילויות.

- והדרת פני זקן – מתן מענה לבדידותם של האזרחים הוותיקים בביתם. במסגרת השירות הלאומי והאזרחי, משרתות ומשרתים בנות ובני השירות בביתם של אזרחים ותיקים. השירות כולל הגעה לביתם של האזרחים הוותיקים במועדים קבועים פעם או פעמיים בשבוע על פי הצורך, לצד פעילות במרכזים קהילתיים. התכנית מתבצעת בקרב הציבור הרחב של אוכלוסיית האזרחים הוותיקים, בקרב האוכלוסייה החרדית ("והדרת חרדים"), ובקרב המגזר הערבי ("אהלינא"). סך הכל, בשנת 2022, התכנית פעלה ב-126 יישובים, ונתנה מענה לכ-4,000 אזרחים ותיקים בביתם, בנוסף לכ-3,000 אזרחים ותיקים המקבלים מענה במרכזים הקהילתיים באמצעות 746 מתנדבי השירות האזרחי לאומי.
 - כיתות ותיקים – מסגרות לימוד והעשרה לאזרחים ותיקים תוך חיזוק הקשר הבין דורי שבין תלמידי בתי ספר לבין האזרחים הוותיקים. במסגרת התכנית, משולבים אזרחים ותיקים בבתי ספר על יסודיים ברחבי הארץ בכיתה שמיועדת רק להם. לצד זה, האזרחים הוותיקים שותפים לחיי היום יום של בית הספר, לפעילויות השונות, מתנדבים בתחומים שונים והופכים לחלק בלתי נפרד מקהילת בית הספר. סך הכל, בשנת תשפ"ב (2021-2022) התכנית פעלה ב-65 רשויות מקומיות.
 - מענה נפשי קצר מועד - במהלך מגפת הקורונה עלה צורך במתן מענה לאזרחים ותיקים אשר העידו על תחושת בדידות ופגיעה בחוסן הנפשי ומתן כלים להתמודדות עם תחושות אלו. לשם כך, פעל המשרד להקמת מערך לתמיכה נפשית קצרת מועד, ללא עלות עבור האזרח הוותיק, הניתנת במהלך 8 מפגשים - פיזיים או מרחוק - של אנשי טיפול מקצועיים בכל רחבי הארץ ובקרב המגזרים השונים. במהלך המפגשים נבדק חוסנו הנפשי של האזרח, ניתנת לפונים והפונות האפשרות להביע את חרדותיהם ומצוקותיהם, וניתנו להם כלים להתמודדות. במקרה הצורך הפונים מועברים להמשך טיפול, ולמענים בקהילה. הפרויקט החל לפעול בשנת 2022, ומאז הקמתו פנו לקבלת השירות כ-1,850 איש, מתוכם נמצאים בשלבי הטיפול השונים או סיימו טיפול מעל 600 אזרחים ותיקים בכ-100 רשויות מקומיות.
 - הקשר הרב דורי – המשרד לשוויון חברתי באמצעות בית התפוצות ובשיתוף משרד החינוך, מפעילים את תוכנית "הקשר הרב דורי – מזקנים אתבונן", אשר נועדה לייצר חוויה חינוכית, ערכית ודיאלוג בין דורי, שמטרתו מיגור גילנות ודעות קדומות ביחס לזקנה, לצד דגש על חיזוק תחושת השייכות וחשיפה לסיפורו של העם היהודי. באמצעות המפגש בכיתה, והלמידה המשותפת מתאפשרת חוויה חינוכית מפרה והדדית ונוצר גשר רב דורי ייחודי בין התלמיד למבוגר; המבוגר לומד מיומנויות מחשב ואינטרנט, והתלמיד נחשף לסיפורו, לערכיו ולמורשתו של האזרח הוותיק. ביחד, הם מתעדים באמצעים טכנולוגיים פרק בסיפורו המרתק של העם היהודי, המצטרף למאגר הסיפורים האצור בבית התפוצות.
- מטרות התוכנית: יצירת שיח בין דורי באמצעות למידה משותפת של הצעיר והאזרח הוותיק, סביב חקר מורשת הקהילה והמשפחה ובכך ליצור חשיפה לסיפורו של העם היהודי; יצירת שיח ומפגש בין צעיר אזרח ותיק למיגור גילנות ודעות קדומות ביחס לזקנה; צמצום הפער הטכנולוגי בקרב אוכלוסיית האזרחים הוותיקים ומתן כלים לתפקוד מיטבי בעולם המודרני המאפשר צמצום פער הדורות; תיעוד העולם היהודי שהיה באמצעות סיפורים אישיים-קהילתיים ומשפחתיים והזנתם למאגרי המידע באתר "שם חדש – הקשר הרב דורי" בבית התפוצות; חיזוק ערכים חינוכיים מובילים באקלים בית הספר: סובלנות, הקשבה, ערכי התנדבות, נתינה ותרומה לזולת ולקהילה.

במהלך השנה פעלו 19,282 משתתפים בתוכנית, מחציתם תלמידים ומחציתם אזרחים ותיקים, בכ-569 קבוצות ב-334 בתי ספר ב-166 ישובים ברחבי הארץ.

• תחום המחקר :

- סקר SHARE – סקר בינלאומי ארוך טווח בתחום בריאות, הזדקנות ופרישה באירופה, המבקש למפות מגוון נתונים הנוגעים לזקנה ולהזדקנות, על פני זמן, על מנת לתפוס את האופי הדינמי של השינויים המתרחשים בתקופה זו. במסגרת זו, מבוצע סקר רב תחומי האוסף נתוני מיקרו אורכיים על בריאות, מעמד סוציו-אקונומי ומצב חברתי ורגשי בקרב מבוגרים בני 50+ במדינות אירופה. המשרד לוקח חלק בסקר זה בשיתוף מרכז הידע לחקר הזדקנות האוכלוסייה באוניברסיטה העברית. את הסקר והמחקרים המשותפים עליו ניתן למצוא באתר האינטרנט של מרכז הידע להזדקנות האוכלוסייה ובאתר סקר SHARE. בשנת 2022, במסגרת השלב השני של גל 7 בישראל, התקיימו 805 ראיונות מרכזיים ונאספו 582 שאלונים למילוי עצמי, ופורסמו 7 מאמרים המבוססים על נתוני SHARE וכוללים גם נתונים מסקר הקורונה הראשון של SHARE. בנוסף, במהלך שנת 2022 התפרסמו 90 מאמרים חדשים על בסיס נתוני סקר SHARE אשר כללו גם את נתוני סקר SHARE-ישראל.

• תחום פנאי וצרכנות :

- ותיקים בטבע – פעילות בשיתוף רשות הטבע והגנים במסגרתה מתקיימים סיורים מודרכים מסובסדים לקבוצות אזרחים ותיקים, במסגרתם אזרחים ותיקים נהנים מהסעה, הדרכה, וכניסה לגן לאומי בעלות מופחתת של 45 ₪ בלבד. המשתתפים נהנים מסיור מודרך על ידי מורה דרך של רשות הטבע והגנים.
- סך הכל, בשנת 2022, יצאו לסיורים כ-32,000 אזרחים ותיקים מ-130 רשויות מקומיות שונות.
- שלישי בשלייקס - החל משנת 2014 נהנה ציבור האזרחים הוותיקים מהטבה של כרטיס כניסה לסרט קולנוע במחיר מסובסד של 10 ₪ בימי שלישי. במהלך שנת 2022 נרכשו בהנחה זו 542,290 כרטיסים.
- קולנוע ישראלי – בהתאם לתקנות האזרחים הוותיקים (הנחות למופעי תרבות ולמוזיאונים), תשנ"ח – 1998, אזרחים ותיקים זכאים להנחה של 50% הנחה לסרט ישראלי. בשנת 2022 נרכשו בהנחה זו 98,182 כרטיסים.
- קורונה בשלייקס – בחודש מרץ 2020 הוקם אתר תוכן ייעודי לאזרחים ותיקים, במטרה לשמור על שיגרה יציבה ובעלת תוכן משמעותי וייעודי, עם פרוץ הקורונה. במהלך 2022 נרשמו 11,923 כניסות של אזרחים ותיקים.
- יוצאים בשלישי – במהלך שנת 2021 פרסם המשרד קול קורא לרשויות המקומיות לביצוע מיזם במסגרתו יבוצעו קורסים בתחום החוסן האישי, אמנות ואוריינות דיגיטלית עבור אזרחים ותיקים, זאת כחלק מהתמודדות עם השלכות משבר הקורונה, ובמטרה לאפשר לאזרחים הוותיקים חזרה לשגרה הכוללת מפגש חברתי, קידום אורח חיים בריא וזקנה פעילה. בשנת 2022 לקחו חלק בפעילות כ-45,000 אזרחים ותיקים.
- שעת כושר – בשנת 2022 פורסם קול קורא לרשויות מקומיות לביצוע פעילויות ספורט לאזרחים ותיקים ברשויות מקומיות במרחבים ציבוריים פתוחים ביום ג'. התוכנית הוארכה לשנת 2023. בשנת 2022 לקחו חלק בתוכנית כ-60,000 אזרחים ותיקים.

תמיכות :

- המשרד תומך במוסדות ציבור הפועלים להנצחת זכרון השואה. בשנת 2022 אושרה תמיכה ל-25 מוסדות ציבור בהיקף כולל של 3,403,116 ₪.
- המשרד תומך במוסדות ציבור הפועלים להשגת פיצויים לנרדפי הנאצים ועוזריהם. בשנת 2022 אושרה תמיכה לארגון אחד בהיקף כולל של 2,269,350 ₪.
- הרשות לזכויות ניצולי השואה תומכת במוסדות ציבור העוסקים בתחום הסיוע לנפגעי רדיפות הנאצים. בשנת 2022 אושרה תמיכה לארבעה ארגונים בסך כולל של 16,804,000 ₪.

יחסים בינלאומיים :

- ריכוז עבודת מטה של הממשלה מול ממשלת גרמניה סביב ציון 70 שנה לחתימת הסכם השילומים – הסכם לוקסמבורג.
- ריכוז עבודת מטה מול הרשות לזכויות ניצולי השואה וכן משרד החוץ בדבר הרחבת תמיכת ממשלת גרמניה בסיוע ניצולי שואה והרחבת הסיוע לניצולי שואה סיעודיים ברמת תפקוד 3, בעלי 5 ו-5.5 נקודות תלות – סה"כ סוכם על סיוע שנתי קבוע בשיעור 60 מיליון אירו.
- קידום קבוצת עבודה בין ממשלתית גרמניה-ישראל בתחום רווחת ניצולים וצרכיהם.
- קידום הקמתה של קבוצת עבודה משותפת עם ממשלת גרמניה שתעסוק בהנצחה וזיכרון השואה, לרבות העברת החלטת ממשלה ייעודית בישראל בנושא.
- ריכוז עבודת המטה הממשלתית מול משרד הרווחה הגרמני בדבר הרחבת ההכרה כ-15 גטאות נוספים ברומניה ובולגריה – סה"כ בשיעור של מאות מיליוני ש"ח נוספים (לרבות גם הכרה בזכאות קצבאות ישראליות דרך הרשות לזכויות ניצולי השואה).
- הקמת מערך מעקב אחר ביצוע ויישום ההכרות החדשות בנושא חוק הגטאות הגרמני.
- קידום, בשיתוף מרכז הארגונים של ניצולי השואה בישראל, של החלטת ממשלת רומניה להכרה במסמכים ישראלים רשמיים מטעם הרשות לזכויות ניצולי השואה כמסמכים המסייעים להכרה בתביעה לפי החוק הסוציאלי הרומני המכיר במתן זכאות לקצבה בגין רדיפות הפשיסטיות ברומניה.
- המשך מעקב אחר חוק הווטרנים הפולני.
- קידום השיח מול ממשלת גרמניה בתחום שת"פ סביב הטיפול באומנות גזולה והקמת קבוצת עבודה ייעודית, לרבות עבודה משותפת של המשרד יחד עם משרד התרבות הגרמני מול האיחוד האירופי.
- השתתפות בקבוצת העבודה הממשלתית ביחס להכנת הצעת חוק ממשלתית ישראלית בנושא טיפול באומנות גזולה – מתן סקירות על המצב הנהוג במדינות שונות בחו"ל.
- קידום דיאלוג מול ממשלת שווייץ בנוגע להקמת ועדה ממשלתית להשבת אומנות גזולה.
- קידום שיח מול ממשלת ליטא בדבר הרחבת קרן רכוש ללא יורשים.
- קידום שיח מול ממשלת קרואטיה בדבר הקמתה של קרן השבת רכוש ללא יורשים והרחבת הפעולות הקרואטיות סביב השבת אומנות גזולה.
- ניהול מו"מ מול ממשלת הונגריה בדבר מציאת פתרון לסוגיית רכוש ללא יורשים.
- מעקב אחר ועדת החקירה הבלגית בנושא חשבונות הבנקים וחברת הרכבות.
- מעקב אחר פעילות הוועדה הממלכתית להשבת אומנות גזולה בהולנד.
- השתתפות בוועידת פראג 2022, וסיוע בהקמת אתר אינטרנט ייעודי של משרד החוץ הצ'כי, לרבות סיכום עם ממשלת צ'כיה על השארתו של האתר פעיל תחת חסות ממשלת צ'כיה וריכוז מידעים הנוגעים לרכוש יהודי מכלל המדינות. האתר טרם עלה לאוויר, וכיום ניתן לראות את הסיכומים בריכוז שעשה משרד החוץ הצ'כי, כולל הצהרת המדינות בכתובת: <https://www.mzv.cz/terezindeclaration>

- קידום שיח בנושא זיכרון והנצחה ברמה בילטרלית – גרמניה, צ'כיה ותמיכה בפרויקטים ייחודיים בתחום, וכן קיומו של דיאלוג מול משרד התרבות הגרמני בכדי לפתח מסד נתונים כלל אירופי בנושא זיכרון והנצחת השואה.
- פעילות מול הפרלמנט האירופאי בעניין הזמנתו של דו"ח מקצועי לוועדת חוקה של הפרלמנט בדבר פעולות המדינות החברות בתחום השבת רכוש יהודי.
- שיח מול הנציבה האחראית באיחוד האירופי על האחדת דינים וערכים, בדבר הצורך להרחיב את הפעילות בתחום זיכרון והנצחת השואה ובחינת אמצעים לקידום התערבות של הנציבות מול מדינות חברות בכל הנוגע לסוגיית השבת רכוש.
- קיומו של דיאלוג מול מחלקת המדינה האמריקאית וכן ארגונים לא ממשלתיים יהודיים כגון ועידת התביעות וכן איל"ר.
- קיומו של דיאלוג בשיתוף עם משרד החוץ מול השליחים המיוחדים הקיימים במדינות השונות החתומות על הצהרת טרזין.
- קיומו של דיאלוג בשיתוף משרד החוץ עם הקהילה היהודית במולדובה בנוגע לזכויות הנובעות מהשבת רכוש.

מורשת קהילות ערב ואיראן:

- על מנת לעודד חקר קהילות ישראל בארצות ערב ואיראן, נקבע בהחלטת ממשלה מס' 1941 מיום 4.9.2016 כי מדי שנה יוענק פרס ראש הממשלה למחקרים בתחום קהילות ישראל בארצות ערב ואיראן. המשרד מרכז את הטיפול בבחינת הבקשות ובחירת הזוכים בתיאום עם משרד ראש הממשלה.
- חוק יום לציון היציאה והגירוש של היהודים מארצות ערב ומאיראן, תשע"ד – 2014 (להלן – "החוק") קובע כי השר לשוויון חברתי ממונה על ביצוע החוק, כאשר מדי שנה, ביום ה-30 בנובמבר, יתקיים יום לציון היציאה והגירוש של היהודים מארצות ערב ומאיראן, והשר יורה על קיום טקס מרכזי לפתיחתו.
- בשנת 2022 המשרד קיים אירוע זה במכון יד יצחק בן צבי. הטקס נערך באופן מצומצם בנוכחות של כ-300 משתתפים ונטלו בו חלק נציגים מכלל קהילות יוצאי ערב ואיראן.

רשות הצעירים:

- בהתאם להחלטת ממשלה מס' 2880 מיום 23.7.2017 הרשות משמשת גוף מטה שאמון על תיאום ותכלול בנושא הפעילות הממשלתית בקשר עם אוכלוסיית הצעירים בישראל ועל הובלת מהלכים מעשיים בתחום. הרשות תפעל לגיבוש מדיניות לתכנון ולהוצאה לפועל, בעצמה או באמצעות משרדים אחרים, תכניות שונות לקידום אוכלוסיית הצעירים ולמיצוי הפוטנציאל הגלום בה. הרשות יזמה והשתתפה במגוון דיונים ציבוריים, הנגישה בסיסי נתונים וידע במטרה לקדם את הבנת צרכי הצעירים.

מעורבות חברתית של צעירים:

- בשנת 2021 פרסמה רשות הצעירים קול קורא לתכנית לקידום מעורבות חברתית של צעירים למען הקהילה, כהמשך לקול הקורא שפעל בחמש השנים שקדמו לשנה זו ב-120 רשויות. מספר הרשויות שהגישו בקשת הצטרפות לקול הקורא בשנת 2021 גדל ל-220 רשויות מקומיות, מתוכן נעשתה התקשרות בתחילת 2022 עם 210 רשויות מקומיות, מכל רחבי הארץ ומכל חלקי האוכלוסיה. במסגרת התקשרות זו, הרשויות

- המקומיות מפעילות רכז/ת מעורבות חברתית במשרה מלאה, תחתיו פועלים אלפי צעירים במאות קבוצות מנהיגות ומשימה. הפעילות כוללת בין היתר התנדבות עם ילדים, נוער ואזרחים ותיקים, שיפוץ מרחבים ציבוריים, מאבק באלימות ועוד.
- בשנת 2022 פרסמה רשות הצעירים קול קורא לתכנית שפותחה בשותפות עם משרד הרווחה, לשילוב צעירים עם מוגבלות במרכזי הצעירים. במסגרת הקול הקורא נבחרו 24 רשויות מקומיות להשתתפות בהפעלת התכנית, הכוללת רכז ייעודי לשילוב צעירים, קבוצת מנהיגות משותפת לצעירים עם וללא מוגבלות ותקציבי פעילות הנגשה ושילוב.
- השקת מיזם מעלה, מיזם משותף עם קרן רש"י בשותפות עם קרן גנדי, לפיתוח תחום הצעירים ברשויות המקומיות. המיזם מהווה ראש חץ לתהליכי צמיחה ארגונית של יחידות הצעירים ברשויות המקומיות, וכולל בתוכו מערכי הכשרה למנהלי יחידות צעירים ומרכזי צעירים ולרכזים בתחומים השונים; פיתוח כלי עבודה מקצועיים לעבודת הרשויות המקומיות בתחום הצעירים כגון מערכת BI ומדריכי הקמה וניהול; וכן ליווי עומק של רשויות פיילוט ביצירה ויישום של תכנית אב רשותית לתחום הצעירים.
- במסגרת מימון תכנית המעורבות החברתית והכשרת הרכזים, רשות הצעירים המשיכה לעודד וללוות את הקמתם של מרכזי צעירים. נכון לשנת 2022 ישנם כ-90 מרכזי צעירים חדשים, 45 מתוכם בחברה הערבית.
- רשות הצעירים היתה שותפה בצוותי העבודה הבין משרדיים של החלטת הממשלה 'מעבר צה"ל לנגב', במסגרתם תקצבה ומלווה את שבע רשויות ההחלטה בגיבוש אסטרטגיה עירונית לתחום הצעירים כהיערכות לקליטת אוכלוסיית הבסיסים.
- רשות הצעירים פועלת לפרסום והנגשת נתונים אודות אוכלוסיית הצעירים בישראל בתחומי החיים השונים. במסגרת זו פורסמו מספר עלוני 'סטטיסטיקה' בתחומים שונים הרלוונטיים לצעירים. כמו כן התבצעה בשנה זו עבודה על שנתון מקיף בנושא צעירים בחברה הערבית, שפורסם ב-2023.
- בשנת 2022 המשיכה רשות הצעירים להפעיל תכנית 'כוח משימה לאומי' על בסיס תכנית המלגות הקיימת במשרד. התכנית מהווה פלטפורמה לעשייה חברתית של סטודנטים בתמורה לקבלת מלגה. בשנת 2022 פעלה התכנית במסלולי הפגת בדידות לאזרחים ותיקים; מסלול ייחודי בחברה הערבית – 'נקודת אור' - צעירים פועלים למניעת אלימות; מסלול בתחום החינוך ומסלול בתחום הבריאות. בשנת 2022 לקחו חלק בתכנית 3,714 מלגאים.
- בהמשך לשותפות רשות הצעירים בגיבוש פרק הצעירים בהחלטות הממשלה לחברה הערבית (550), לחברה הבדואית (1279) ולערים המעורבות, בשנת 2022 הובילה רשות הצעירים את פיתוח תכנית שנת המעבר לצעירים מהחברה הערבית והבדואית. לקראת סיום השנה נחתם הסכם הפעלה מקיף לתכנית שנת המעבר בין המשרד לשוויון חברתי לגויינט-תב"ת, וקבוצות הצעירים הראשונות צפויות להתחיל לפעול במסגרת התכנית בשנת 2023.

הרשות לקידום מעמד האישה :

- מניעת אלימות מגדרית** - אחד מיעדי הרשות לקידום מעמד האישה, כפי שהוגדרו בחוק הרשות לקידום מעמד האישה, התשנ"ח-1998, הוא קידום פעילות למניעת אלימות נגד נשים, לרבות איסוף נתונים וקידום חקיקה. בשנת 2022 פעלה הרשות בתחום זה במספר מישורים:

- הרשות לקידום מעמד האישה ומשרד הרווחה והביטחון החברתי יצאו בקול קורא להפעלת תכנית למאבק באלימות כלפי נשים במסגרת רשויות מקומיות. התכנית מופעלת ב- 198 רשויות מקומיות על ידי היועצות לקידום מעמד האישה ואגף הרווחה ברשויות המקומיות, ומטרתה חיזוק החוסן האישי והקהילתי של תושבי הרשות המקומית ובפרט הנשים, באמצעות קידום פעולות הסברה להעלאת מודעות, קורסי הכשרה והדרכה בתחום מניעת אלימות כלפי נשים, עצמאות כלכלית והתנהלות פיננסית ועוד.
- הפקת ערכה דיגיטלית שכותרתה "זה הזמן להתערב", זאת באמצעות עמותת פורום מיכל סלה. הערכה, אשר הושקה במהלך חודש נובמבר, חודש המאבק באלימות נגד נשים, כוללת שישה 'תמרורי אזהרה' בזוגיות, הפונים לסביבת הקורבן במטרה לזהות זוגיות אלימה ולהקנות כלים לפעולה והפנייה למענה מקצועי לקבלת ייעוץ, סיוע ותמיכה. בשיתוף פעולה ייחודי עם מרכז השלטון המקומי, התבקשו כלל הרשויות המקומיות בישראל לפרסם את התמרורים על גבי שלטי חוצות, אוטובוסים ובמידע לתושבים ולתושבות.
- נציבות שירות המדינה בשיתוף הרשות ומשרדי ממשלה נוספים השיקה את הקורס הדיגיטלי למניעת הטרדות מיניות במקום העבודה. הקורס, אשר פותח על-ידי אגף בכיר למידה ורווחה ארגונית בנציבות שירות המדינה, בסיוע תקציבי של הרשות לקידום מעמד האישה, הינו קורס מקוון המיועד למקומות עבודה בסקטורים השונים ומטרתו ללמד באופן מקיף וחוייתי את נושא ההטרדות במקומות עבודה, לאפשר למידה של החוק לרבות התנהגויות אסורות ובלתי הולמות, וכן את המענים שעומדים לרשות הנפגעים והנפגעות וסביבתם וזאת במטרה ליצור אקלים מכבד במרחב הפיזי ובמרחב המקוון.
- הקורס הדיגיטלי נגיש לציבור הרחב ועלה באתר קמפוס IL.
<https://campus.gov.il/course/v1csc-gov-sexualharassmentprevention-he>
- קמפיין "אתם לא עשיתם כלום" למניעת הטרדות מיניות במקומות עבודה: במטרה ליצור שינוי חברתי ותודעתי בחברה הישראלית, השיקה הרשות קמפיין ארצי להעלאת מודעות בציבור להטרדות מיניות במקומות עבודה בדגש על אחריות הסביבה לפעול להפסקת התנהגויות פוגעניות. הקמפיין כלל סרטון והפניה למידע נוסף באתר הרשות.
- הרשות לקידום מעמד האישה ביצעה סקר בנושא אלימות מגדרית פוליטית ברשתות החברתיות. הסקר בוחן אלימות מגדרית כנגד נשים אשר שימשו בתפקידים פוליטיים. הסקר כולל ניטור ברשתות החברתיות והליך שיתוף המהווה סקר המשך איכותני, שנועד לבחון את אופן ההשפעה של תופעת האלימות המגדרית הפוליטית על נשים המכהנות בתפקידים פוליטיים ועל כאלה המתמודדות על תפקידים כאלה במרחב הציבורי.
- קידום חקיקה בנושאים שונים בתחום האלימות המגדרית והשוויון המגדרי.
- קידום אימוץ "אמנת איסטנבול" על ידי ממשלת ישראל. אמנת איסטנבול הינה האמנה הבין-לאומית הראשונה אשר מסדירה את תחום האלימות כלפי נשים ומכירה בתופעת האלימות כלפי נשים, במרחב הפרטי והציבורי כאחד, כתופעה גלובלית. מטרת האמנה להגן על נשים מפני כל צורה של אלימות, למנוע ולהעמיד

לדיון, לתרום לביעור כל צורות האפליה נגד נשים ולקדם שוויון מהותי בין גברים ונשים כולל על ידי העצמת נשים. הנושא טרם הובא לדיון בממשלה הנוכחית.

- דיווח מוסדות להשכלה גבוהה ומוסדות על תיכונים אודות הטרדות מיניות ופעילות למניעתן, ושיפור וייעול אופן הדיווח: סעיף 9(5) לתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק), תשנ"ח-1998 קובע חיוב על מוסדות שונים, ביניהם מוסדות להשכלה גבוהה, להגיש אחת לשנה לרשות ולוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי בכנסת, דין וחשבון ובו פירוט לגבי הפעולות השונות שנקט המוסד למניעת הטרדה מינית בתחומו וכן מספר התלונות שהוגשו לאחר מוסד ואופן הטיפול בהן. בשנת 2022 חל שינוי משמעותי לטובה בהיקף הדיווח של המוסדות המחויבים בדיווח והפירוט בו, הן לגבי מספר התלונות שהוגשו לאחר מוסד בכל מוסד ואופן הטיפול בהן והן לגבי הפעולות השונות שנקטו למניעת הטרדה מינית בתחומם. לצד היתרונות בניהול מערכת דיווחים אחידה ויעילה, דיווח סדיר ומפורט מאפשר ליווי והכוונה מדויקים ומקצועיים יותר לממונות למניעת הטרדה מינית במוסדות הנדרשות לספק מענה מיטבי לכל פניה.
- אות השרה לשוויון חברתי ליחידים או גופים שתורמו תרומה ייחודית וניכרת בתחום החינוך למאבק באלימות נגד נשים – שנת 2022 היא השנה החמישית בה מוענק האות לציון היום הבינלאומי למאבק באלימות נגד נשים. בשנת 2022 הוענק האות על פעילות חינוכית למאבק באלימות נגד נשים לארגונים משמעותיים בשדה זה העוסקים במניעה ומיגור אלימות באמצעים חינוכיים. בשנת 2022 חולק האות לעו"ד צילית יעקובסון, יו"ר עמותת בת-מלך לטיפול בתופעת האלימות כלפי נשים בחברה הדתית והחרדית; מרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית מרחב השרון; מרכז לטיפול באלימות במשפחה אום אל פאחם; ארגון נעמ"ת.

- **הדרת נשים** - במסגרת החלטת הממשלה מס' 4052 מיום 29.12.2011 בנושא "הדרת נשים מן המרחב הציבורי" והחלטת הממשלה מס' 1526 מיום 30.3.2014 בנושא "מניעת הדרת נשים ממרחב הציבורי", הכירה הממשלה בכך שתופעת הדרת הנשים מן המרחב הציבורי היא תופעה חמורה המתאפיינת באפליית נשים והמחייבת פעולה ממשלתית אקטיבית לביעורה. בהמשך לכך, בהחלטת הממשלה מס' 2913 מיום 3.8.2017 בנושא "הטלת אחריות על הרשות לקידום מעמד האישה לקיים מעקב ובקרה אחר פעילות משרדי הממשלה בעניין מניעת הדרת נשים" הוטל על הרשות לקיים מעקב ובקרה אחר פעילות משרדי הממשלה בעניין מניעת הדרת נשים ולהגיש לשרה לשוויון חברתי ולממשלה דו"ח שנתי בנושא.
- בהתאם לאמור, פועלת הרשות לקידום מעמד האישה לאיסוף הנתונים הנוגעים לפעילות המשרדים למניעת התופעה של הדרת נשים מן המרחב הציבורי ולטיפולם באירועים נקודתיים בנושא. במסגרת זו פעלה הרשות במספר מישורים –
- איסוף נתונים; דו"ח בנושא צפוי להתפרסם במהלך שנת 2023.
- מענה לפניות ציבור שעניינן הדרת נשים ובמקרים המתאימים עריכת ברור מעקב ובקרה אחר הגורמים הרלוונטיים בממשלה וברשויות המקומיות ביחס לאופן הטיפול באירועים. בין סוגי המקרים שבהם טיפלה הרשות ניתן למנות: השחתת דמויות נשים במודעות במרחב הציבורי, שלטי צניעות, אירועים בהפרדה מגדרית וכן הלאה.
- השתתפות בפורומים והכשרות בנושא הדרת נשים, כך למשל לקחה הרשות חלק בפורום משותף של משרד המשפטים ופורום היועצים המשפטיים ברשויות המקומיות ובפורום הנהלה במשרד המדע, וכן הובילה פורום בין משרדי בנושא השחתת מודעות עם דמויות של נשים, פורום עם ארגוני חברה אזרחית הפועלים

בתחום וכן השתתפה בפורומים בנושא הדרת נשים מהמרחב הציבורי במשרד המשפטים.

- **הטמעת חשיבה מגדרית** - הטמעת חשיבה מגדרית נועדה לאפשר שוויון הזדמנויות באמצעות בחינה של מכלול מהלכי התכנון והפעולה בפרספקטיבה מגדרית. תכנון ותקצוב מדיניות לאומית בראיה מגדרית היא אסטרטגיה שעשויה להעביר מן העולם את הצורך ליחד עיסוק ב"סוגיות נשיות" לפתרון בעיות והתאמות בדיעבד, היות שבחשיבה מגדרית רוחבית ומתוכננת מראש, צרכים דיפרנציאליים ייבחנו כבר בשלבי התכנון והתקצוב וכך נשים יהנו מן המשאבים הציבוריים באופן שווה לגברים, ויימנעו אפליה ופגיעה בשוויון. במסגרת זו ערכה הרשות את הפעולות הבאות:

- במהלך שנת 2022 הרשות פעלה ליצירת בסיס לביצוע הליכי הטמעת חשיבה מגדרית בשישה משרדי ממשלה ויחידות סמך. ביצוע ההליכים הנ"ל יעשה במסגרת פיילוט חדש שגובש לאחר הליכי הסקת מסקנות ברשות וצפוי להתקיים בשנת 2023.
- במהלך שנת 2022 השתתפה הרשות בקביעות בדיונים בוועדות הכנסת השונות והציגה חוות דעת מגדריות בנושאי חקיקה המשפיעים על שוויון הזדמנויות. הרשות רואה בחוות הדעת המגדריות כלי חשוב ומשמעותי להשמעת הקול הייחודי של נשים ולהטמעת חשיבה מגדרית. בתוך כך התקיימו שיתופי פעולה פוריים גם עם משרד התרבות והספורט, משרד המשפטים, משרד העלייה והקליטה ומשרד המדע והטכנולוגיה. בנוסף השתתפה הרשות בישיבות ועדת השרות והשרים לשוויון מגדרי. הרשות לקחה חלק בוועדה המייעצת למטה לביטחון לאומי בנושא הטמעת חשיבה מגדרית, אשר פרסמה דו"ח העוסק בגיבוש המלצות למדיניות לאומית ובקבלת החלטות במצבי חירום שונים. הדו"ח כלל המלצות קונקרטיות, ובהן המלצות הנוגעות לקביעת ייצוג הולם לנשים במוקדי קבלת ההחלטות במצבי חירום. בהמשך לדו"ח ולהמלצות שנמנו בו, התקבלה החלטת ממשלה מס' 1845 בנושא "הטמעת חשיבה מגדרית בגיבוש מדיניות ובקבלת החלטות במצבי חירום", במסגרתה הוטל על מנהל הרשות, מנכ"ל משרד ראש הממשלה וראש רח"ל לבחון את המלצות הדו"ח ולגבש המלצות ליישומן והטמעתן בעבודת משרדי הממשלה הרלוונטיים. המלצות הדו"ח נלמדו ויוטמעו בתכניות העבודה של הרשות בשנים הקרובות.

- **חינוך לשוויון הזדמנויות מגדרי** - מחקרים מראים כי חינוך לשוויון הוא אחד האמצעים האפקטיביים ביותר לתיקון חברתי, למניעת אלימות מגדרית ולמניעת הפליה והסללה. בהמשך לכך פועלת הרשות לקידום שוויון הזדמנויות מגדרי באמצעות פרויקטים חינוכיים שונים:

- פיילוט להטמעת שוויון מגדרי בקרב הגיל הרך - בשיתוף עם האגף לחינוך קדם יסודי במשרד החינוך והיחידה לשוויון בין המינים במשרד החינוך התקיים בשנת 2022 פיילוט להטמעת שוויון מגדרי בקרב הגיל הרך. מטרת הפיילוט להטמיע בילדים ובילדות כבר בגיל הרך שוויון הזדמנויות, וזאת על ידי יצירת סביבה חינוכית-תרבותית שוויונית, אקלים חינוכי שוויוני, וקידום נגישות שווה להתנסויות חינוכיות ומגוונות. התוכנית מיועדת לפעוטות בגילאי 3-6 ופעלה ב-77 גנים הפרוסים ב-9 רשויות מקומיות ברחבי הארץ. במסגרת התוכנית, הילדים נהנים מפעילויות המעודדות אותם לקבל החלטות ללא כל מאפיין סטראוטיפי, הטמעה של שפה מגדרית שוויונית, הצבת מודלים להזדהות והשראה משני המינים ועוד.

- הרשות פרסמה ערכת פעילות לארגונים ותנועות נוער בנושא קידום השוויון בין המינים המתמקדת בפעילות חינוכית לנוער בכיתות ז'-ח'. הערכה כוללת תכנים בנושא מנהיגות ועידוד מעורבות פעילה ואקטיביזם חברתי לצמצום הפערים בין המינים, חיזוק תפיסת השוויון, כבוד והעלאת מודעות בנושא אלימות מגדרית, הגברת המודעות להבניות מגדריות והסללה סטריאוטיפית, דימוי ומודל הגוף וגם פעילות בנושא נשים מעוררות השראה בארץ ובעולם.
- מתן חסות לאירועי "**שבוע הנערה**" שערכה עמותת "שוות", במהלכו נערכו הרצאות של נשים מתנדבות מכלל החברה הישראלית במטרה לקדם שיח על שוויון מגדרי ולהציב בפני בני ובנות נוער מודלים נשיים פורצי דרך להשראה ולחיקוי.
- בחודש מאי 2022, הושקה התערוכה "בעקבות נשים פורצות דרך", המשותפת לרשות לקידום מעמד האישה, "אנו" - מוזיאון העם היהודי ולמשרד התרבות והספורט. התערוכה הקבועה במוזיאון מציגה את סיפורן של מאות נשים פורצות דרך בעם היהודי שלא קיבלו במה וסיפורן לא נלמד כפי שראוי היה במרוצת ההיסטוריה. לאורך עשרים וחמש תחנות מוצגות מאה וחמישים נשים באמצעות תמונות, סרטונים וחומרים חינוכיים אינטראקטיביים, דרכם מוגשים רעיונות, דרכי פעולה, אתגרים והצלחות של נשים מן ההיסטוריה היהודית. הרשות רואה חשיבות עליונה בחשיפת סיפורן של נשים פורצות דרך בתחומים שונים מתוך אמונה כי הצבת מודלים נשיים עבור הדור הצעיר תוביל לגילוי כוחות ואמונה ביכולות של נערות ונשים ולקידום של שוויון הזדמנויות ותיקון פערים.
- בשיתוף פעולה בין המכביה ובין הרשות לקידום מעמד האישה קודם קמפיין "את יכולה" המעודד נשים, נערות וילדות להשתלב בענפי הספורט הנתפסים כגבריים באמצעות מודלים נשיים מעוררי השראה.
- **קידום נשים בשוק התעסוקה –**
 - על מנת לקדם את התאמת שוק התעסוקה לחיי משפחה, הונחה בשנת 2022 התשתית לשלושה פרויקטים בנושא איזון בית-עבודה בחברות עסקיות ובחטיבת החקירות במשטרה. במסגרת אחד הפרויקטים יערך פילוט בשנת 2023 אשר יכלול ייעוץ התערבותי על מנת לקדם איזון בית-עבודה וסביבת עבודה תומכת משפחה ב-4 גופים פרטיים וכן ייערך פרויקט דומה במחוז של משטרת ישראל.
 - פורסם אתגר, במסגרת אתר האתגרים הלאומי, הקורא לחברות טכנולוגיות לפתח פתרונות טכנולוגיים תומכי איזון בית-עבודה. במסגרתו נערכה פניה מוקדמת לקבלת מידע ולביצוע הצגות או הדגמות. מטרת האתגר היא פיתוח כלים טכנולוגיים מתקדמים אשר יסייעו למעסיק ולעובדים בשוק העבודה לקדם איזון בית-עבודה.
 - הרשות לקידום מעמד האישה בשיתוף המועצה לקידום נשים במדע וטכנולוגיה במשרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, החליטו בשנת 2022 להניע מיזם משותף ניסויי שתכליתו הטמעת חשיבה מגדרית בחברות הייטק. ביסוד הטמעת חשיבה מגדרית עומדות שתי תפיסות עיקריות. האחת, הבנה שהמקור לאי-השוויון טמון בפעילות ופרקטיקות של הארגון עצמו, והשנייה, הבנה שאי השוויון בפרקטיקה נובע מכך שנקודת המבט של נשים לא נלקחת בחשבון בתהליכי תכנון ומדיניות. חדשנותו של המיזם היא בבחינת המדיניות הארגונית עצמה, בהכללת נקודת המבט של הנשים בעיצוב ובתכנון המדיניות ובקביעת מדיניות ופיתוח מענים מותאמים לשונות המגדרית, אשר יובילו לשינוי התרבות הארגונית ולתוצאות מעשיות של שוויון מגדרי.

- **קידום ייצוג הולם** - ייצוג הולם הוא כלי משמעותי להשפעה על המציאות החברתית ועל חיי הפרט. נשים מהוות יותר ממחצית האוכלוסייה ועליהן להיות מיוצגות בשיעור דומה בכל שדרות החברה, התרבות והכלכלה הישראלית.

סעיף 1ג6 לחוק שיווי זכויות האישה, תשי"א – 1951, קובע, בין היתר, חובת ייצוג הולם ומגוון בנסיבות העניין לנשים בוועדת בדיקה ממשלתית, בוועדה ציבורית ובצוות שמינו הממשלה, ראש הממשלה, שר, סגן שר או מנהל כללי של משרד ממשלתי וכן **וחובת דיווח** לרשות על הקמת ועדות וצוותים כאמור ועל הרכבן.
- במהלך שנת 2022 פנתה הרשות לכלל משרדי הממשלה בבקשה לדווח על ועדות וצוותים שהקימו בשנים 2017 – 2021, במטרה לקדם את מימוש חובת הייצוג ההולם של נשים בהתאם להוראות החוק.
- בשנים 2019-2020 הקימה הרשות לקידום מעמד האישה, מאגר נשים מומחיות הכולל פרטי נשים אשר נמצאו מתאימות על פי כישוריהן וניסיוןן המקצועי להיות מועמדות להתמנות לוועדות וצוותים שונים במסגרת עבודת הממשלה. במהלך 2022 נעשו פעולות להנחת התשתית להרחבת המאגר ולפיתוחו והעמדתו למרחבי פעילות נוספים דוגמת תחום התקשורת.
- פרסום מכרז למתן שירותי פיתוח וביצוע תכניות הכשרה לנשים שמטרתן עידוד וקידום מנהיגות נשים במרחב הציבורי. במסגרת התוכנית יתקיימו במהלך שנת 2023 קורסי הכשרה וליווי קבוצות מנטורינג ב-13 רשויות מקומיות ברחבי הארץ, הכוללים ידע תיאורטי וכלים מעשיים על מנת לקדם את המשתתפות לקחת חלק במרחב הציבורי.
- הרשות לקידום מעמד האישה לקחה על עצמה בשנים האחרונות להשמיע את הקול הקורא לשוויון בקרב מקבלי פרס ישראל, לאור העובדה כי לאורך השנים מספר הנשים שזכו בפרס לא שיקף את שיעורן באוכלוסייה. בשנת 2022 הגישה הרשות את מועמדותן של 21 נשים בתחומים השונים בהם הוענק הפרס. הנשים שהוגשו נחשבות כמועמדות מובילות בתחומים שלהן במדע, באקדמיה, בתרבות ובאומנות ובעשייה חברתית. הכרה בתרומתן של נשים ובהישגים שלהן באופן ציבורי היא בעלת משמעות חינוכית ומעצבת עבור נשים ונערות הזקוקות למודלים המאפשרים להן להציב מטרות ולשאוף למצות את כישוריהן.
- **שלטון מקומי** - השלטון המקומי הוא זירה משמעותית לצמצום פערים וקידום נשים. בחוק הרשויות המקומיות נקבע כי רשויות מקומיות חייבות על פי חוק למנות יועצת לקידום מעמד האישה. החוק מפרט את תפקיד היועצות בפקוח על מדיניות הרשות המקומית בהיבט מגדרי ובחינה מגדרית של תקציבי הרשות בהיותם בעלי השלכות מרחיקות לכת על חייהן של נשים בהווה, ובזכות מעגלי ההשפעה של הפעולות שנקטות - גם בעתיד. על היועצות לפעול בקרב אוכלוסיית הרשות המקומית ועובדיה לקידום מעמד האישה והשוויון בין המינים, לביעור ההפליה נגד נשים ולמניעת אלימות כלפי נשים.
- הרשות לקידום מעמד האישה פעלה גם בשנת 2022, תוך השקעת משאבים רבים, לחיזוק מעמדן וכוחן של היועצות באמצעות הכשרות, תקציבים וקולות קוראים. כמו כן, בהתאם לחוק, הרשות אספה נתונים בהתאם לחובת הדיווח המוטלת על היועצות, על פעולותיהן, על המדיניות שהן מיישמות ועל המשאבים העומדים לרשותן. הדיווח מוגש לרשות לקידום מעמד האישה ולרשות המקומית בה פועלת כל יועצת.

- המשרד לפיתוח הפריפריה, הנגב והגליל, בתיאום ובשיתוף פעולה מקצועי עם הרשות לקידום מעמד האישה במשרד לשוויון חברתי, פרסם קול קורא שעניינו פעולות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות בנגב, בגליל ובפריפריה החברתית, באמצעות מתן תמיכה לרשויות להפעלת תכניות ופרויקטים עבור קידום מעמד הנשים, השוויון וביעור האפליה, ברשויות המקומיות הזכאיות, וזאת במסגרת פעילויות בתחומי העצמה נשית, נשים ותעסוקה, עצמאות והתנהלות כללית, ניתוח תקציב מגדרי, איזון בית עבודה כעקרון תומך משפחה, נשים ורפואה, יום הנשים הבינלאומי, הטמעת חשיבה מגדרית במערכות חינוך ורשות רגישת מגדר. במסגרת הקול קורא אשר עמד על כ- 10 מיליון ₪ ישתתפו 80 רשויות מקומיות.
- **כנסים, אירועים, ועדות וסיורים** - הרשות לקידום מעמד האישה רואה את החיבור הבלתי אמצעי לשטח תנאי חיוני לעבודת הרשות. חיבור כזה מאפשר היכרות מעמיקה והבנה של הצרכים הייחודיים של אוכלוסיות גיוון, על כן הרשות יוזמת סיורים ומפגשים ואף מזמינה את הציבור וגופי עשייה שונים בתחום ליזום סיורים ומפגשים שיסייעו לרשות בחיבור לשטח בתפקידה כמשרתת ציבור. במסגרת זו ערכה הרשות את הסיורים הבאים:
 - סיורים במסגרת הטמעת חשיבה מגדרית וחינוך לשוויון מגדרי: סיורים במסגרות חינוך שונות; סיורים בגנים הלוקחים חלק בפילוט לחינוך לשוויון מגדרי; ביקורים ברשויות מקומיות המטמיעות תהליך של ראייה מודעת מגדר ומפעילות תוכניות ייחודיות בתחום; סיור בעמותות המפעילות מרכזים חינוכיים.
 - סיורים במסגרת המאבק באלמות מגדרית: סיור במכללה הלאומית לשוטרים; ביקור במקלטים לנשים נפגעות אלימות ובמרכזי סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית ברחבי הארץ; ביקורים וסיורים בעמותות המפעילות תוכניות לטיפול ומניעה של אלימות נגד נשים.
 - סיורים במסגרת קידום תעסוקת נשים: ביקור צוות הרשות בפזורה הבדואית בדגש על חינוך ותעסוקת נשים; ביקור צוות הרשות במרכז המבקרים של סודהסטרם, בדגש על תעסוקת נשים בחברה הבדואית; סיור בקהילות נשים חרדיות בבני ברק, בדגש על תחומי תעסוקה, חינוך והשכלה אקדמית.
- **קשרי חוץ** - אחד מתפקידיה של הרשות בהתאם לחוק הרשות הוא ליזום ולקיים קשרים עם גופים בין-לאומיים ועם גופים במדינות חוץ הפועלים בתחומי פעולתה של הרשות. לפיכך, הרשות מייצגת את ממשלת ישראל בזירה הבינלאומית באירועים שונים בכנסים וועדות הנוגעים לתחומים שונים בעבודת הרשות. האתגרים העומדים בפני החברה הישראלית בתחום קידום נשים אינם ייחודיים למדינת ישראל, וישנו ערך רב בלימוד דרכי הפעולה של מדינות אחרות וגם בשיקוף הנעשה אצלנו לתועלת נשים בעולם כולו. הרשות לקחה חלק במספר ועידות, כנסים ומשלחות בינלאומיות:
 - **The Commission on the Status of Women (CSW)** - הוועידה השנתית של הוועדה למעמד האישה של האו"ם היא הכנס המשמעותי והחשוב ביותר שמתקיים באו"ם בתחום קידום נשים ושוויון מגדרי. השנה, הוועידה ה- 66 שהתקיימה בחודש מרץ 2022 התמקדה בנושא קידום נשים בהקשר של שינויי אקלים ושינויים סביבתיים. השרה לשוויון חברתי דאז נשאה נאום מוקלט מול המליאה, בו התייחסה להשפעה הייחודית של שינויי האקלים על נשים, וגם להיותן כח מוביל במאבק במשבר האקלים ובמציאת מנגנוני התמודדות עם התופעה. מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה השתתפה בכנס כנציגת המשלחת הישראלית וקיימה פגישות עם נציגות של ממשלות ממדינות שונות במטרה לייצר למידה הדדית בתחומים בהם פעילה הרשות

כגון תקצוב מגדרי, אלימות מגדרית פוליטית ופרקטיקות להטמעת חשיבה מגדרית בעבודת הממשלה.

- OECD Network on Gender Budgeting - בחודש ספטמבר השתתפו מנהלת הרשות וראש המטה בכנס OECD בפריז בנושא תקצוב מגדרי. בכנס שיתפו המדינות כחלק מלמידת עמיתים בהתפתחויות, סדרי עדיפויות, אתגרים ופרקטיקות לקידום הנושא.
- במהלך חודש ספטמבר השתתפה נציגת הרשות במשלחת של מרכז השלטון האזורי בסלובניה. התקיימו מפגשים בנושאים שונים של שוויון מגדרי בהשתתפות בעלי תפקידים ברשויות ונשות ארגוני חברה אזרחית הפועלות בתחום הטיפול באלימות במשפחה.
- במהלך חודש אוקטובר התקיימה ועידת שרים של האיחוד האירופי אשר עסקה בנושא חיזוק התפקיד של הנשים בחברה "Strengthening the Role of Women in Society". ועידה זו התמקדה בחיזוק ההעצמה הכלכלית של נשים ובסיום האלימות נגד נשים וילדות באזור הים התיכון של אירופה, ה-Euro-Mediterranean. את הרשות לקידום מעמד האישה ייצגה סמנכ"לית הרשות יחד עם נציגי משרדי ממשלה נוספים.
- השתתפות בכנס OECD בפריז בנושא הטמעת חשיבה מגדרית וממשל (Gender Mainstreaming and Governance) - בחודש דצמבר השתתפו מנהלת הרשות ונציגת הרשות בכנס OECD בפריז בנושא הטמעת חשיבה מגדרית וממשל. בכנס שיתפו המדינות כחלק מלמידת עמיתים בהתפתחויות, סדרי עדיפויות אתגרים ופרקטיקות לקידום שוויון מגדרי. במושב שהוקדש לאלימות מגדרית הציגה הרשות את עבודת הממשלה בישראל בהמשך למסקנות הוועדה הבין-משרדית לבחינת הטיפול בנפגעי עבירות מין בהליך הפלילי בראשות השופטת (בדימוס) דבורה ברלינר, ואת יישום ההמלצות על ידי רשויות האכיפה ועל ידי מערכת בתי המשפט.

הרשות לזכויות ניצולי השואה

- המשך פרויקט ביקורי הבית אצל ניצולי השואה, כפי שיושם בהתאם להחלטת ממשלה מס' 3661 מיום 11.3.2018, ובמסגרתו בוצעו 15,000 ביקורי בית בשנת 2022.
- המשך פרויקט אוריינות דיגיטאלית אשר כלל כ-3,000 ביקורי בית.
- הגעה לסיכום עם ממשלת גרמניה על הרחבת הסיוע הסיעודי אשר הרשות מעניקה לניצולי השואה בשיתוף עם ועידת התביעות, לכ-14 אלף ניצולים סיעודיים.
- קיום עשרות כנסים פומביים, ברשויות מקומיות ובבתי אבות, למיצוי זכויות הניצולים.
- הרחבת פטור מהשתתפות עצמית בטיפול שנייים עבור ניצולי שואה מבוטחי הכללית (קודם על ידי הרשות כהסדר פשרה בתביעה ייצוגית), במסגרתו הפטור ניתן גם למקבלי המענק השנתי.

- אישור חלוקת כספי תמיכה במוסדות ציבור המסייעים לניצולי השואה בסך של כ-20 מיליון ש"ח.
- הרחבת מבחני התמיכה לנושאי התאמת דיור, וכן נסיעות למועדונים.
- הגעה להבנות עם ממשלת רומניה והמשך סיוע לניצולים במימון זכויותיהם ממדינות חו"ל, בעיקר בכל הנוגע לזכויות המגיעות להם מגרמניה ומרומניה.
- ביצוע עדכונים בתגמולים המשולמים לניצולי שואה.
- ניהול וחידוש התקשרויות לקבלת שירותים לטובת הניצולים, לצד ניהול הליכים מכריזים פומביים לקבלת שירותי יעוץ רפואי ושירותים נוספים.

הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים:

הרשות מורכבת מ-4 אגפים: אגף בכיר רשויות מקומיות, אגף כלכלי, אגף חברתי, אגף תשתיות. עיקר פעולת האגפים הינה עם משרדי הממשלה השותפים להחלטות הממשלה השונות, המפורטות להלן, שעניינן פיתוח כלכלי וחברתי של החברה הערבית בישראל. הפעולות הללו יופיעו בדוחות המשרדים השונים. אגף בכיר רשויות מקומיות ואגף חברתי גם מפעילים באופן ישיר פעולות במסגרת המשרד – כפי שיפורט בהמשך.

• מימוש החלטת ממשלה מס' 550 – תוכנית חומש לחברה הערבית:

- קידום, גיבוש ויישום החלטת ממשלה מס' 550 מיום 24.10.2021, המשכית להחלטה 922 המפורטת להלן, לצמצום הפערים בחברה הערבית עד לשנת 2026 (להלן "החלטה 550" ו/או "תקאדום") בהמשך להנחיית החלטת הממשלה 468 שבמסגרתה הוטל על המשרד לגבש תוכנית רב שנתית המשכית להחלטת הממשלה 922.
- החלטה 550 גובשה על ידי הרשות לפיתוח כלכלי במשרד לשוויון חברתי יחד עם משרדי הממשלה השונים וועד ראשי הרשויות הערביות. במסגרת ההחלטה 550 הוחלט על תוכנית רב-שנתית עד לשנת 2026 (כולל) לפיתוח כלכלי חברתי של החברה הערבית. מטרת התוכנית היא להביא לצמצום פערים בין החברה הערבית לבין כלל האוכלוסייה ולקידום שגשוג ושילוב בחברה. מטרות ההחלטה הן, בין היתר, לפעול לצמצום פערים במגוון תחומים, תוך שימת דגש על פיתוח התעסוקה, הן מבחינת שיעור התעסוקה והן מבחינת איכותה; לפעול לפיתוח תשתיות במקביל לשמירה על המשכיות וסנכרון עם פעולות שננקטו במסגרת החלטות קודמות לפיתוח כלכלי חברתי בחברה הערבית כפי שצוינו לעיל; להבטיח את ההמשכיות של חלק ממנגנוני ההקצאה הממשלתיים הקיימים בהתאם לצרכים המקצועיים של המשרדים השונים כפי שמופו והכל כמפורט להלן. ההחלטה כוללת תחומי פעילות נוספים שלא נכללו בהחלטות חומש קודמות תוך דגש על פיתוח מנועי צמיחה ברמת הרשות המקומית וברמה האזורית וזאת מתוך מטרה לשפר את איכות השירותים הניתנים

לתושבים. בנוסף, עוסקת החלטה זו גם ברמת הפרט, בהעלאת הפיריון והתרומה לכלכלה הלאומית תוך שימת דגש על שיפור תחומי ההשכלה והתעסוקה בחברה הערבית.

- מכוח ההחלטה הוקמה בשנת 2021 "הוועדה המתמדת" המורכבת ממנכ"ל המשרד (יו"ר), ראש הרשות לפיתוח כלכלי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה והממונה על התקציבים באוצר או נציג בכיר מטעמם. הוועדה פועלת לאורך כל שנות יישום ההחלטה, ובכלל זה פעלה בשנת 2022. באחריותה, בין היתר, לדון ולאשר מידי שנה את תוכניות העבודה של משרדי הממשלה במסגרת החלטת ממשלה זו; לאשר, בתיאום עם המשרדים, שינויים והתאמות בתוכניות העבודה; לבצע פיקוח ומעקב על יישום ההחלטה; לפעול להסרת חסמים.
- בנוסף, הרשות פעלה במסגרת מספר צוותי עבודה ממשלתיים שהוקמו לנושאי ההחלטה (דיור, חינוך, תעסוקה, צעירים, הייטק, רווחה, אזורי תעשייה, רשויות מקומיות, הכלה פיננסית, בריאות ועוד) לצורך גיבוש המלצות מקצועיות לצמצום הפערים ולקידום שילוב החברה הערבית בתחומים השונים.

- **גיבוש ובניית מתווה עבודה לצורך קבלת שירותי מחקר לתחומי החלטת ממשלה מס' 550:** במסגרת אחריות הרשות על יישום ההחלטה נדרשת הערכת יישום ואפקטיביות התכנית בכלל משרדי הממשלה.

הרשות פעלה ליצור מנגנון תומך שיעמיד לה ארגז כלים הכולל שירותי מחקר מסוגים שונים בתחומים: הון אנושי, תעסוקה, תחומים חברתיים, תשתיות, תכנון ודיור, פיתוח כלכלי ועסקי ועיסוק בשלטון מקומי, וזאת על מנת לתמוך ביישום ההחלטה תוך ביסוס מדיניות נסמכת ראיות ותוך הישענות על מסדי נתונים מבוססים והכל לטובת ביסוס, שיפור או טיוב הפעולות הממשלתיות שייחקרו במסגרת ההחלטה.

- **מימוש החלטת ממשלה מס' 1804 – תוכנית לפיתוח כלכלי חברתי של היישוב ג'סר אזרקא:**

- כפועל יוצא של החלטת הממשלה 550 ובמטרה לספק פתרונות מותאמים לצרכים הייחודיים, גיבשה וקידמה הרשות לפיתוח כלכלי החלטת ממשלה לפיתוח והעצמת היישוב ג'סר אזרקא.
- ההחלטה שגובשה בשיתוף כלל משרדי הממשלה הרלוונטיים אושרה על ידי הממשלה ביום ה-18.07.22. ההיקף התקציבי של התכנית עומד על כ-200 מלש"ח.
- התכנית נותנת מענה לחיזוק מוניציפאלי של הרשות המקומית לרבות שיפור רמת השירותים, צמצום פערים חברתיים בדגש על רווחה, חינוך ובריאות, פיתוח תשתיות ומנועי צמיחה לרבות פתרונות דיור ועוגנים תיירותיים. בנוסף, התכנית שמה דגש על העלאת רמת הביטחון האישי.

- עם אישור ההחלטה בממשלה, הקימה הרשות לפיתוח כלכלי צוות יישום לצורך גיבוש תכנית עבודה מפורטת הכוללת מטרות, יעדים ופרויקטים לביצוע במסגרתה. התכנית המפורטת מגובשת בשיתוף משרדי הממשלה והרשות המקומית.

• **מימוש החלטת ממשלה מס' 1834 - תכנית דחופה לצמצום פערים ומתן מענים משלימים למניעת אלימות ופשעה בערים המעורבות לשנים 2022 - 2023 :**

- ביום 17.8.22 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1834 - בהיקף של כ- 46 מלש"ח. ההחלטה התקבלה לאחר עבודת מטה והכנה משמעותיות שכללו גיבוש תמונת מצב קיים וקבלת נתונים עדכניים ממחקרים ודוחות, איסוף הצרכים מגורמי המקצוע ונבחרי הציבור ברשויות המקומיות השונות, והתייעצויות ושיתוף ציבור עם ארגונים מהחברה האזרחית וגורמי שטח רלוונטיים. לאחר עבודה אינטנסיבית בצוותי עבודה, הותאמו המענים וגובשו יחד עם משרדי הממשלה לכדי הצעת מחליטים. תחומי המיקוד בהחלטה הם: צעירים, תעסוקה, רווחה, חינוך לחיים משותפים, תרבות וספורט. תכניות העבודה של המשרדים הרלוונטיים אושרו ע"י הוועדה המתמדת להחלטה 550, האמונה גם על תכלול החלטה זו.

• **פעולות אגף בכיר רשויות מקומיות ברשות:**

- חיזוק והעצמת הרשויות המקומיות הערביות – כחלק מתהליך ניהול החלטות הממשלה מקדמת הרשות לפיתוח כלכלי במשרד את תכנית "מוארד" למימון משאבים ברשויות המקומיות. במסגרת תוכנית זו המשרד מממן העסקה של עובדים ברשויות בתפקיד ממצה משאבים, כאשר הנושאים בתפקיד מקבלים מעטפת ליווי והכשרה מטעם המשרד. בשנת 2022 (במסגרת החלטה 550) הורחב המיזם וכלולות בו היום 58 רשויות. הרשויות החדשות החלו בתהליך גיוס ממצי המשאבים ובמהלך 2022 גויסו כ-42 ממצים. במהלך שנת 2022 עסקו ממצי המשאבים ביישום ההחלטה ביחס להיבטים הקשורים ברשויות המקומיות בהן הם פועלים וקיבלו במסגרת המיזם מעטפת ליווי והדרכה מקצועית על מנת להביא למימון מקסימאלי של הגשת קולות קוראים לפיתוח והשגת תמיכות ממשלתיות לטובת יישום מיטבי של ההחלטה ומימון משאבים.
- פיתוח תשתיות ניהול מעקב ובקרה על החלטת הממשלה 550 - כחלק מניהול החלטת ממשלה 550, פיתוח הרשות לפיתוח כלכלי בשנת 2022 תשתיות ניהול מעקב ובקרה מול הרשויות המקומיות. התשתיות כוללות נהלי דיווח, תבניות איסוף נתונים, יעול תהליכי תכנון, מנגנוני הנגשת מידע לשותפים ולשחקנים הרלוונטיים והגברת השקיפות לציבור, מערך יועצים לקידום יישום התכנית ברשויות המקומיות ועוד.
- הקמת הוועדות המחוזיות ליישום החלטת הממשלה 550 - לצורך טיוב יישום החלטת הממשלה 550, הקימה הרשות לפיתוח כלכלי שלוש ועדות היגוי: מחוז צפון, מחוז חיפה ומחוז מרכז. מטרת הוועדות הינה קידום יישום החלטת הממשלה ברשויות המקומיות הערביות והסרת חסמים העומדים בפניהן. חברי הוועדות הם מנהלי מחוזות ומשרדי הממשלה הפועלים באמצעות מחוזות.
- ריכוז הטיפול בפיתוח הכלכלי-חברתי של היישוב ג'סר אזרקא – החלטת ממשלה 1804.
- היישובים הבדואים בצפון - תוקפה של החלטת הממשלה מס' 1480, הייעודית לפיתוח היישובים הבדואים בצפון, הסתיימה בסוף שנת 2021. החל משנת 2022 נכללו היישובים

הבדואים בצפון במסגרת החלטת ממשלה 550. לצורך הבטחת חלקם היחסי בתקציבים ולצורך מתן מענים לצרכיהם הייחודיים, קידמה הרשות לפיתוח כלכלי במהלך שנת 2022 מספר צעדים: הופעל מנגנון תעדוף לרשויות המקומיות הבדואיות בצפון על מנת לוודא כי האוכלוסייה הבדואית בצפון תקבל מענה והקצאות לפי שיעורם באוכלוסייה הכלולה בהחלטת הממשלה 550 לרבות מנגנון מעקב ובקרה; נערך הליך היועצות בין הרשות למשרד האוצר ולמשרדים הרלוונטיים במסגרתו הוסכם על העברת מרכזי הגיל הרך ומרכזי הנוער למשרד החינוך תוך הבטחת תקצוב והמשך פעילות המרכזים, הובטח המשך פעילות משרד הביטחון עד שנת 2026 וקודמה תכנית ייעודית למיתוג התיירות הבדואית בצפון במסגרת פעילות משרד התיירות ומשרד הנגב והגליל.

• פעולות אגף פיתוח חברתי

- מיזם משותף קו אימפקט - במהלך שנת 2022 פעלה הרשות לפיתוח כלכלי לפיתוח מיזם משותף עם עמותת קולקטיב אימפקט לקידום תעסוקה בחברה הערבית. המיזם מתמקד במהלכים להעמקת והגדלת הגיוון התעסוקתי של האוכלוסייה הערבית בתוך החברה הישראלית תוך מיקוד בחברות עסקיות מובילות בענפים המהווים מנועי הצמיחה תעסוקתיים. מטרות המיזם: קידום המצב הכלכלי והתעסוקתי בחברה הערבית באמצעות הגדלת אחוז המועסקים בתעסוקה הולמת ואיכותית במשק; קידום שוויון הזדמנויות להשתלבות עובדים ערבים על פי כישוריהם; שינוי עמדות בקרב מעסיקים תוך טיפול בחסמי תעסוקה; מיתוג ומיצוב מעסיקים פוטנציאליים; מיצוב החברה כמעסיק מגוון מול החברה הערבית ועידוד שינוי עמדות בקרב מעסיקים בכל הנוגע לפוטנציאל העסקי והחברתי המגולם בהעסקת עובדים מהחברה הערבית.
- המיזם המשותף נחתם בתחילת שנת 2023 כאשר עלות השנה הראשונה עומדת על 5.3 מיליון ש"ח בהשתתפות שני הצדדים.

- מיזם השכלה גבוהה לאנשים עם מוגבלות - הרשות לפיתוח כלכלי תומכת ומלווה מיזם זה המובל ע"י משרד הרווחה וישראל מעבר למוגבלות' בג'וינט ישראל. מטרות המיזם העיקריות הן שילוב אנשים עם מוגבלויות בהשכלה גבוהה. המיזם פונה לאנשים עם מוגבלות מהחברה הערבית המועמדים ללימודים ולסטודנטים עם מוגבלות מהחברה הערבית בשנה הראשונה והשנייה בתואר הראשון בטווח גילאים 17 עד 40. המיזם תומך באנשים עם מוגבלות מהחברה הערבית שהינם בעלי מוגבלות חושית, פיזית, נפשית ולקויות למידה בכל הארץ בעלי 20% נכות לפחות.
- מטרות המיזם: הגדלת מס' הסטודנטים עם מוגבלות מהחברה הערבית המתקבלים למוסדות להשכלה גבוהה; הגדלת מס' הסטודנטים עם מוגבלות מהחברה הערבית המסיימים את לימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה בהצלחה; הגדלת מס' בוגרי

אוניברסיטאות עם מוגבלויות מהחברה הערבית המשתלבים בתעסוקה באופן ההולם את כישוריהם.

- מלגות לסטודנטים בחברה הערבית - בהמשך למאמציה של הרשות לעידוד והנגשה של השכלה גבוהה בחברה הערבית וכחלק מיישום סעיף 2 להחלטת ממשלה 550, ובמטרה לסייע לסטודנטים להגיע להצלחה מירבית בלימודיהם תוך התגברות על החסמים הכלכליים שעולים לעמוד בפניהם, הרשות תומכת במספר קרנות מלגות לסטודנטים ערבים:
 - קרן המלגות "אירתקא" (חלק מתוכנית המל"ג להרחבת הנגישות להשכלה גבוהה בחברה הערבית): המלגה בסך 28,000 ש"ח (לשלוש שנות לימודים) מיועדת לסטודנטים לתואר ראשון, בני החברה הערבית, הדרוזית והצ'רקסית. המלגות ניתנות לפי חתך סוציאקונומי, ועל פי תחום לימודים נדרש בשוק העבודה. בתמורה למלגות, הסטודנטים מבצעים פעולות התנדבותיות במהלך שנה"ל האקדמית.
 - מלגות הוואקף המוסלמי: כמדי שנה הרשות לפיתוח כלכלי בשיתוף עם משרד האוצר, האגף לנכסי נפקדים – האפוטרופוס הכללי ומשרד ראש הממשלה מעניקים מלגות לסטודנטים בני העדה המוסלמית בישראל אשר לומדים לקראת תואר ראשון במוסד ישראלי מוכר, זאת במטרה לעודד השתלבותם בהשכלה הגבוהה. חלוקת המלגות לוקחת בחשבון שני קריטריונים עיקריים: מקצוע הלימוד אותו בוחר המלגאי, כאשר העדיפות ניתנת למקצועות נדרשים בשוק העבודה, והמצב הסוציאו-אקונומי של משפחת המלגאי. הקול הקורא לקבלת המלגה פורסם בשנת 2022 כאשר היקף המלגות עמד על 4,365 אלש"ח וחולק ל-1,817 סטודנטים בהתאם למדרג תשלומים בהתאם לניקוד שנקבע על בסיס קריטריונים של המלגה.
 - בנוסף, הרשות לפיתוח כלכלי הקצתה תקציב בשנת 2022 לחלוקת מלגות באמצעות מסלול "נקודת אור" בפרויקט המלגות "כוח משימה לאומי" של רשות הצעירים. מדובר במסלול מלגות ייעודי לחברה הערבית במסגרתו פעלו, בשנת 2022, 594 סטודנטים מהחברה הערבית בפעילות חברתית בחברה הערבית בהיקף של 45 שעות תמורת מלגה בגובה 2,500 ש"ח. כמו כן, נעשה גיוס ייעודי לסטודנטים מהחברה הערבית במסגרת מסלול "אזרחים ותיקים" בפרויקט "כוח משימה לאומי" במסגרתו לקחו חלק, בשנת 2022, 814 סטודנטים מהחברה הערבית בפעילות למען אזרחים ותיקים בחברה הערבית בהיקף של 130 שעות תמורת מלגה בגובה 5,600 ₪.
- שנת מעבר לצעירים מהחברה הערבית - במהלך שנת 2022 עבדה הרשות בהתאם לסעיף 5.1.9 בהחלטת ממשלה מס' 550 לפיתוח תכניות מעבר ביישובי החברה הערבית. עבודת הרשות

כללה מהלך רחב, כחלק מראייה אסטרטגית של שיתופי פעולה ממשלתיים עם רשות הצעירים, זרוע העבודה והרשות לפיתוח כלכלי של החברה הבדואית בדרום, אשר גם הם התבקשו להפעיל תכניות מעבר בהתאם לסעיף 4.א בהחלטת ממשלה מס' 1279 :

- פותח מודל תכנית שנת מעבר עבור הצעירים מהחברה הערבית ועבור הצעירים מהחברה הבדואית בדרום בשיתוף של כלל הגורמים מעלה עם גיוינט אשר שותף להסכם ויפעיל את המודל. תכנית זו תסייע לצעירים בחברה הערבית והבדואית בהכוונה בתקופת המעבר מסיום הלימודים בבית הספר לקראת השתלבות בחברה, באקדמיה ובתעסוקה. מטרת התכנית לתת הכוון, הקניית כלים וכישורים לתעסוקה ולאקדמיה, הגברת תחושת השייכות, פיתוח יכולות מנהיגות והכנה לחיים הבוגרים. התכנית תפעל בכמה מישורים במקביל: חשיפה, אבחון ומיון, גיוס משתתפים ושילובם בתכנית, ליווי המשתתפים והכשרתם דרך הקניית כלים וחיזוק המיומנויות הרכות. חשוב לציין כי בוצעו התאמות מיוחדות לפעילות שתבצע בקרב החברה הבדואית כך שהמענה לא יהיה אחיד במסלולים השונים.
- קידום ארגוני חברה אזרחית ערבית: היחידה לשיתופי פעולה רב מגזריים באגף ממשל וחברה במשרד ראש הממשלה מובילה בשיתוף הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים עבודת עומק לפיתוח יכולות למתן שירותים חברתיים של החברה האזרחית הערבית. נערכה עבודה שכללה בין היתר: פגישות עם משרדי ממשלה בהן עלה צורך בחיזוק חברה אזרחית ערבית המספקת שירותים חברתיים בדגש על פיתוח יכולות מקצועיות, היכרות עם עבודת הממשלה, הכרות מעמיקה עם אתגרי החברה האזרחית הערבית על ידי סיורים, פגישות, קבוצות מיקוד בהן התקיימו פגישות עם עשרות עמותות וסיורים ברשויות המקומיות הערביות על מנת לזהות אתגרים והזדמנויות בעבודתן עם העמותות. על סמך עבודה זו התגבש הצורך בפיתוח הכשרות עבור מנכ"לים בחברה האזרחית הערבית המספקת שירותים חברתיים ומתוכנן לקדם שתי הכשרות ייעודיות למנכ"לים מהחברה הערבית במהלך 2023.

היחידה לקידום אוכלוסיות להט"ב

היחידה מפעילה מענים בשלוש זירות מרכזיות: פעילות במסגרת רשויות מקומיות, שיתופי פעולה עם ארגוני החברה האזרחית, ופיתוח מענים במשרדי ממשלה.

- פעילות ברשויות מקומיות - פיתוח וביצוע תוכניות למען קהילות להט"בים ברשויות המקומיות:
- בסוף שנת 2020 המשרד פרסם קול קורא לרשויות מקומיות – פיתוח וביצוע תוכניות למען קהילות להט"בים ברשויות המקומיות. במהלך שנת 2021 הצטרפו לפעילות 72 רשויות מקומיות במסגרת הסכם התקשרות שנחתם עמן. ההסכם כולל "סל" פעילויות

הכולל פעילויות שהרשות המקומית מחוייבת בביצוען וכן פעילויות "רשות" שהרשויות המקומיות יכולות לבחור מתוכן בהתאם לצרכיהן הייחודיים. סל הפעילויות כולל: קבוצות חברתיות, תוכנית מנטורינג, מפגשי קהילה להט"ב בית עם תושבי הרשות המקומית, הקמת מערך התנדבות להט"ב עירוני ועוד. המשרד משתתף בשיעור של 90% מההוצאות בפועל בהתאם לתקציב המיזם. בשנת 2022 הוארכה ההתקשרות עם כלל הרשויות המקומיות, מלבד אחת, בעלות כוללת של 15,256,704 ₪. כמו כן, המשרד פעל להגדלת המיזם ואפשר לרשויות המקומיות שעד לאותו מועד לא לקחו חלק בפעילויות, להגיש בקשת הצטרפות. בעקבות כך, אושרה התקשרות עם 31 רשויות מקומיות נוספות בעלות כוללת (נוספת) של 5,978,567 ₪, כאשר עד כה נחתמו הסכמי התקשרות עם 26 רשויות מקומיות חדשות.

נתונים אודות התכנית בשנת 2022 :

- בשנת 2022 התוכנית הופעלה ב-98 רשויות מקומיות.
- 26,400 משתתפות ומשתתפים באירועים לקידום סובלנות והכלה.
- 1,740 נותני שירות ברשויות המקומיות עברו הכשרות במסגרת פעילויות החובה בסל הפעילויות. ההכשרות עוסקות בהנגשת מידע והסברה על מושגים וצרכים של אוכלוסיות הלהט"ב, הפחתת ניכור והתאמת שירות.
- 1,630 משתתפים בקבוצות טיפוליות/חברתיות (כולל בני משפחה ללהט"ב).

- פיתוח תוכניות ייחודיות לעיר ירושלים במסגרת התקשרות עם הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות - בסוף שנת 2021 נחתם הסכם התקשרות עם "הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות" לביצוע פרויקט לקידום, פיתוח וביצוע תוכניות בעיר ירושלים למען אוכלוסיות להט"בים בתחומים שונים כגון: קידום צעירים ונשים מהאוכלוסייה הטרנסג'נדרית, קידום תעסוקת להט"ב, הנגשת שירותים חיוניים ללהט"בים מהאוכלוסייה הערבית ומהחברה שומרת המסורת.

בשנת 2022, הוארכה ההתקשרות עם הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות בשנתיים נוספות, 2023-2024, בעלות שנתית של 767,500 ₪.
בין הישגי התוכנית לשנת 2022 :

- 140 משתתפות קבועות ומשתתפים קבועים בקבוצות חברתיות.
- הונגשו ונוצרו ידע ותכנים ללהט"ב דוברי ערבית, לצד הקמתה של קבוצה חברתית ייחודית (טי"ף).
- הוקמה קבוצה טיפולית ללהט"ב מהאוכלוסייה שומרת המסורת, לצד קיום אירועי חג להפגת בדידות לאותם אלו מהאוכלוסייה שחסרים עורף משפחתי.

- תחת התכנית לקידום סובלנות, 226 אנשי מקצוע עברו הכשרה לעבודה עם אוכלוסיות הלהט"ב, התקיימו 72 אירועי הסברה וצולמו 22 שעות תיעוד בפרויקט 'הצלת סיפורי חיים' של ותיקי האוכלוסייה.
- מעסיקים גדולים השתתפו בתוכנית קידום העסקת להט"ב הכוללת פגישות יעוץ, סדנאות בנושא גיוון והכללה, העמקה ארגונית בקשר בין תחום המעסיק ללהט"ב והתאמה לתרבות הארגונית.
- **פעילות בשיתוף החברה האזרחית - במטרה לקדם מענים עבור אוכלוסיות ייחודיות בקרב הלהט"ב המשרד התקשר עם גופים שונים במסגרת מיזמים משותפים לשם ביצוע פעילויות כדלקמן:**
 - מיזם משותף עם עמותת "מעברים לקשת הטראנסית" – מיזם משותף עם עמותת "מעברים לקשת הטראנסית" לביצוע פעילות העלאת מודעות ותמיכה חברתית ותעסוקתית לקהילת הטראנסג'נדרים. תקופת ההתקשרות היא לשנתיים, כאשר התקציב המשותף עומד על 2,688,852 ₪ לכל התקופה, והמשרד נושא במחצית הסכום. מטרת המיזם העיקרית הן צמצום פערים וקידום תעסוקה לטראנסג'נדרים. זאת, בין היתר, באמצעות: ליווי מוסדות תעסוקתיים וארגונים ליצירת סביבת עבודה מכילה לטראנסג'נדרים; הפקת חומרי הדרכה אודות הקהילה הטראנסית; פיתוח מענים הנוגעים לכישורי חיים ותעסוקה; פיתוח מענים קהילתיים וחברתיים ועוד.
 - הפעילות תבוצע במהלך השנים 2023-2024.
 - מיזם משותף עם עמותת "חברותא" – מיזם משותף עם עמותת "חברותא" לתמיכה בגברים דתיים בקרב אוכלוסיית הלהט"ב. מיזם שעניינו הפעלת תוכניות לגברים דתיים הסי"בקים, במטרה ליצור מרחבים בטוחים עבור קבוצה זו, במסגרות חברתיות, קהילתיות וטיפוליות שונות. תקופת ההתקשרות היא לשנה, כאשר תקציב המיזם על סך 999,950 ₪, מתוכו המשרד נושא בעלות של 499,975 ₪. תחומי הליכה ועיקרו של המיזם הוא ביצירת מענים קהילתיים, חברתיים וטיפוליים שהותאמו במיוחד לאוכלוסיית היעד, ובין היתר: קבוצות חברתיות; סדנאות למיצוי זכויות; בית מדרש שבועי; סמינר מנהיגות; ארוחות חג או שבת לחברי אוכלוסיית היעד חסרי עורף משפחתי; הקמת מערך מתנדבים לליווי פרטני שוטף של חברי אוכלוסיית היעד; קבוצה טיפולית; קו קשב; סבסוד שעות טיפול ועוד.
 - הפעילות תבוצע במהלך שנת 2023.
 - מיזם משותף עם עמותת "בת קול" – המשרד התקשר עם עמותת בת קול בשנת 2021, במיזם משותף שעיקרו מתן מענים נפשיים מקוונים ואנונימיים לנשים דתיות לט"בקות, הניתנים באופן מסובסד, על בסיס פלטפורמה מקוונת. המיזם פעל בתקופת סגרי הקורונה, ונמצא כי משהותרו הגבלות הקורונה, יש מקום להגדיל את היקף השירותים

והמענים. אשר על כן, בין העמותה לבין המשרד נחתם הסכם ההתקשרות חדש במסגרתו ניתן מענה הוליסטי עבור נשים דתיות לטב"קיות, במטרה לייצר מרחבים בטוחים במסגרות מקוונות, חברתיות, קהילתיות וטיפוליות שונות. תקופת ההתקשרות היא לשנתיים, כאשר תקציב המיזם על סך 1,969,600 ₪, והמשרד נושא בעלות של 984,800 ₪, לכל התקופה. תחומי הליבה ועיקרו של המיזם הם מתן מענה לצרכים חברתיים, טיפוליים וקהילתיים שהותאמו במיוחד לאוכלוסיית היעד, ובין היתר: קבוצות טיפוליות; קבוצות חברתיות; ארוחות חג ושבת לחברות אוכלוסיית היעד ללא עורף משפחתי; בית מדרש ועוד. בנוסף, המיזם כולל המשך הפעלת הפלטפורמה המקוונת.

הפעילות תבוצע במהלך השנים 2023-2024.

- מיזם משותף עם עמותת "שב"ל – הסברה וחינוך לסובלנות" – המשרד התקשר עם עמותת שב"ל במיזם לביצוע פעילות הסברה לנותני שירות ומובילי דעה בציבור הדתי, לגבי האתגרים של קהילת הלהט"ב ולקידום הסובלנות וההכלה בקרב הציבור הדתי, על מנת לסייע ולתמוך את העורף החברתי של להט"ב בחברה הדתית. תקופת ההתקשרות היא לשנתיים, כאשר תקציב המיזם ע"ס 1,444,000 ₪, מתוכם המשרד נושא בעלות של 722,000 ₪. המיזם נועד לקדם סובלנות כלפי בעלי נטייה מינית שונה והיכרות עם האתגרים של אוכלוסיות הלהט"ב – בקרב הציבור הדתי - על ידי מפגשים עם צוותים חינוכיים-טיפוליים, קהילות, מוסדות חינוך וכו'. תחומי הליבה ועיקרו של המיזם הם ביצוע הכשרות לאנשי חינוך והנהגה בציבור הדתי; הכשרות למתנדבי קהילה; קיום מפגשים עם קהילות דתיות ברחבי הארץ; קיום סדנאות לאנשי תקשורת ועוד.

הפעילות תבוצע במהלך השנים 2023-2024.

- מיזם משותף עם "האגודה לשמירת זכויות הפרט" - בסוף שנת 2022 נחתם הסכם ההתקשרות לביצוע מיזם משותף עם האגודה לשמירת זכויות הפרט, להפעלת תוכניות לקידום מענים לקבוצות מקרב אוכלוסיית הלהט"ב, ולמתן מענים רוחביים בתחומים שונים לאוכלוסיית הלהט"ב. תקופת ההתקשרות הינה לשנה, כאשר עלות המיזם עומדת על 3,999,735 ₪ והמשרד יישא במחצית מעלות ההוצאות בפועל. תחומי הליבה ועיקרו של המיזם הם במתן מענה לצרכים של תת-קבוצות בקרב אוכלוסיית הלהט"ב ובקידום נושאי תוכן באופן רוחבי עבור אוכלוסיות הלהט"ב. זאת, בין היתר, באמצעות תוכניות לקידום להט"ב בחברה הערבית; פיתוח מענים ללהט"ב עם מוגבלויות; פיתוח מנהיגות; תכניות מענים ללהט"ב +50 (ותיקים), תכנית מענים לא-בינאריים; תכניות הכשרה לנותני שירות להיכרות עם צרכי אוכלוסיות הלהט"ב ועוד.

הפעילות תבוצע במהלך שנת 2023.

- פיתוח מענים במשרדי ממשלה - בשיתוף עם משרד הבריאות נבנתה תכנית לרפואת להט"ב. בתוך כך המשרד תקצב את הפעולות להלן:

- הוקצו 150 אלף שקלים לטובת תהליך למידה, איתור צרכים ובניית אסטרטגיות להנגשת השירותים הרפואיים לאוכלוסיות הלהט"ב.
 - הוקצו 500 אלף שקלים בעבור הכשרות של צוותים רפואיים לטובת הנגשת השירותים הרפואיים.
 - הוקצו 500 אלף שקלים לטובת התמחות של רופאים בתחום רפואת להט"ב.
- בנוסף, נבנתה תכנית בשיתוף עם משרד הרווחה לפיתוח מענים ייעודיים לאוכלוסיית הלהט"ב בדגש על חיזוק העורף המשפחתי דרך הרווחה בקהילה ופיתוח מענים למסגרות חוץ ביתיות להנגשת השירותים ללהט"ב.

הרשות לפיתוח כלכלי חברתי של המגזר החרדי:

- מחקר ואסטרטגיה:
 - הרשות הובילה מחקר שמטרתו לאפיין תת זרמים שונים בחברה החרדית. לכל זרם בחברה החרדית מאפיינים שונים, וצרכים שונים. כך לדוגמה אחוז הגברים העובדים בקהילה החסידית הוא מעל ל-60%, בעוד שבקהילה הליטאית מתחת ל-50%. הפילוח ולימוד המאפיינים של הזרמים השונים מאפשר גיבוש מדיניות מדויקת לפיתוח ולצרכי תת הזרמים השונים.
 - הרשות הובילה תהליך בשיתוף הלמ"ס, בנק ישראל, המועצה הלאומית לכלכלה ומכוני מחקר על מנת לדייק את הנתונים אודות המגזר החרדי.
 - במקביל, בשנת 2022 החלה העבודה על מסד הנתונים הממשלתי הרשמי אודות המגזר החרדי שצפוי להתפרסם בקרוב.
- עבודות מחקר אלו אשר טרם נעשו בעבר, באות לשפר את היכולת של מגבשי המדיניות בממשלה להוביל מדיניות מדויקת יותר, בעלויות נמוכות יותר, ובאימפקט גדול יותר.
- שיתוף ציבור:
 - הרשות קיימה שיתופי ציבור היברידיים (פיזיים ומקוונים במקביל) במגוון נושאים, כגון - דיור, בטיחות, נוער בסיכון ועוד.
 - הרשות שיתפה פעולה עם משרדי ממשלה אחרים על מנת לשפר את שיתופי הציבור שלהם בהיבט של שיתוף המגזר החרדי.
- שיתופי ציבור איכותיים עם המגזר החרדי, מקדמים את הגברת אמון המגזר החרדי בממשלה, ושיפור המוצרים הציבוריים אותם מספקת הממשלה למגזר החרדי.
- תעסוקה, הקניית כלים וכישורים:

- הרשות מפעילה מיזם (פיילוט) לפיתוח וביצוע תכניות לפיתוח כלכלי חברתי למגזר החרדי. נחתמו הסכמים עם 33 רשויות מקומיות.
- הועבר תקציב מהרשות לרלב"ד כחלק משיתוף פעולה שמטרתו לשפר את אוריינטציה הזהירות בדרכים של בני המגזר.
- שילוב חרדים בהיי טק - פרויקט משותף עם משרד המדע והטכנולוגיה, קיום שיתופי פעולה להגברת מיומנויות של עובדים חרדים במקצועות ההייטק.
- בשיתוף פעולה עם משרד ירושלים, נכתב דו"ח מחקרי מעמיק בנושא תעסוקת חרדים בבירה, וכן המלצות לעידוד תעסוקה.
- מגזר שלישי :
- נערכו ימי למידה בשיתוף עמותות חרדיות מובילות במטרה ללמוד את צרכי המגזר השלישי החרדי, את תפקידיו, ואת הדרכים להגדלת ולשיפור הממשקים עם הממשלה.
- נוער נושר :
- נערכו ימי למידה בין-משרדיים בנושא במטרה ליצור שפת עבודה אחידה, לגבש מדיניות להקטנת התופעה ולהקלה על נוער הנמצא על רצף הנשירה והסיכון.

אגף ביטחון, חירום, מידע וסייבר:

- תכלול פעילות ומעני המשרד עבור אוכלוסיות היעד המשרדיות באירועי חירום.
- הרחבה ושימור מאגר לאומי של אזרחים ותיקים מתנדבים ברשויות מקומיות – סיוע בשעת חירום, הכשרה המותאמת לתקופת משבר הקורונה.
- הקמה ושימור חפ"ק מענים לצרכי האזרחים הוותיקים העצמאיים בקהילה עקב האתגרים המתגלים בשגרת חייהם בתקופת משבר הקורונה.
- פרויקט "מודדים לטובה" להפעלת מערך מתנדבים להפגת בדידות ולמעקב מדדים בסיסי למען אזרחים ותיקים בביתם, במיזם משותף עם הארגונים "איחוד הצלה ישראל" ומגן דוד אדום בישראל.
- הטמעת נספח אבטחת מידע וסייבר ייעודי בהתקשרויות משרדיות וכן שימור תו תקן 27001 ISO.

סקירת עיקרי פעילות מתוכננת לשנת 2023

ניתן למצוא את תכנית העבודה של המשרד לשנת 2023 באתר תוכניות העבודה הממשלתיות בכתובת plans.gov.il.

תקציב המשרד לשוויון חברתי לשנת 2022

<u>תקציב מקורי לשנת 2022</u>			
מס' תקנה	שם תקנה	תקציב מקורי	תקציב מקורי - הרשאה להתחייב
04570101	שיא כח אדם	10,663	0
04570102	עבודה בלתי צמיתה	3,599	0
04570103	שעות נוספות	625	0
04570104	החזר הוצאות רכב	1,570	0
04570105	העסקת סטודנטים	1,624	0
04570106	כוננות	41	0
04570107	הוצאות פרישה	0	0
04570110	השתתפות במנהל הרכב הממשלתי	661	0
04570111	השתתפות במנהל הדיור הממשלתי	2,547	0
04570112	הוצאות תפעול	8,500	0
04570113	פעולות	5,200	0
04570114	תמיכה במוסדות ציבור	5,000	0
04570117	פרוייקטים לאזרחים וותיקים	76,635	75,000
04570119	הוצאות פרסום	1,000	0
04570123	השתתפות האפוטרופוס הכללי	0	0
04570126	תיאטראות לאזרחים ותיקים לפי חוק	24,000	0
04570128	הוצאות קורונה	0	0

75,000	141,665	תוכנית 045701 המשרד לשוויון חברתי סיכום	
0	2,277	שיא כח אדם	04570201
0	61	שעות נוספות	04570203
0	311	החזר הוצאות רכב	04570204
0	0	הוצאות פרישה	04570206
0	1,480	פעולות	4570210
0	4,129	תוכנית 045702 הרשות לקידום מעמד סיכום	
0	3,200	שיא כוח אדם	04570301
0	92	שעות נוספות	04570303
0	338	החזר הוצאות רכב	04570304
0	0	הוצאות פרישה	04570306
0	32,045	פעולות	04570310
0	0	שילוב אוכלוסיית מיעוטים	04570312
0	0	מיזם מוארד	04570313
0	0	מעקב ובקרה- חומש חברה ערבית	04570314
0	35,675	תוכנית 045703 הרשות לפיתוח כלכלי של סיכום	

פירוט הוצאות המשרד לשוויון חברתי לשנת 2022

ביצוע תקציב לשנת 2022			
מס' תקנה	שם תקנה	תקציב על שינוי - הוצאות נטו	ביצוע מזומן
04570101	שיא כח אדם	13,663	13,777
04570102	עבודה בלתי צמיתה	7,099	7,184
04570103	שעות נוספות	825	807
04570104	החזר הוצאות רכב	1,970	1,924
04570105	העסקת סטודנטים	1,624	1,512
04570106	כוננות	41	33
04570107	הוצאות פרישה	0	0
04570110	השתתפות במנהל הרכב הממשלתי	520	510
04570111	השתתפות במנהל הדיור הממשלתי	1,984	1,953
04570112	הוצאות תפעול	28,706	390
04570113	פעולות	113,208	25,275
04570114	תמיכה במוסדות ציבור	12,057	3,895
04570117	פרוייקטים לאזרחים וותיקים	90,890	64,302
04570119	הוצאות פרסום	9,703	4,607

04570123	השתתפות האפוטרופוס הכללי	0	-514
04570126	תיאטראות לאזרחים ותיקים לפי חוק	29,718	20,505
04570128	הוצאות קורונה	17,696	11,688
תוכנית 045701 המשרד לשוויון חברתי סיכום			
04570201	שיא כח אדם	2,277	1,556
04570203	שעות נוספות	61	37
04570204	החזר הוצאות רכב	311	100
04570206	הוצאות פרישה	0	0
4570210	פעולות	9,203	-3,048
תוכנית 045702 הרשות לקידום מעמד סיכום			
04570301	שיא כוח אדם	3,980	4,034
04570303	שעות נוספות	120	107
04570304	החזר הוצאות רכב	436	474
04570306	הוצאות פרישה	0	0
04570310	פעולות	45,568	13,991
04570312	שילוב אוכלוסיית מיעוטים	4,763	3,390
04570313	מיזם מוארד	3,500	0
04570314	מעקב ובקרה- חומש חברה ערבית	0	0
תוכנית 045703 הרשות לפיתוח כלכלי של סיכום			
		58,367	21,996

תקציב המשרד לשוויון חברתי לשנת 2023

תקציב מקורי לשנת 2023			
מס' תקנה	שם תקנה	תקציב מקורי - הוצאות נטו	תקציב מקורי - הרשאה להתחייב
04570101	שיא כח אדם	17,711	0
04570102	עבודה בלתי צמיתה	5,679	0
04570103	שעות נוספות	1,723	0
04570104	החזר הוצאות רכב	2,237	0
04570105	העסקת סטודנטים	1,749	0
04570106	כוננות	34	0
04570107	הוצאות פרישה	0	0
04570110	השתתפות במנהל הרכב הממשלתי	600	0
04570111	השתתפות במנהל הדיור הממשלתי	2,547	0
04570112	הוצאות תפעול	12,165	0
04570113	פעולות	4,506	0
04570114	תמיכה במוסדות ציבור	4,332	0
04570117	פרוייקטים לאזרחים וותיקים	50,212	28,900
04570119	הוצאות פרסום	866	0
04570123	השתתפות האפוטרופוס הכללי	0	0
04570126	תיאטראות לאזרחים וותיקים לפי חוק	20,000	0

0	0	הוצאות קורונה	04570128
28,900	124,361	תוכנית 045701 המשרד לשוויון חברתי סיכום	
0	2,038	שיא כח אדם	04570201
0	45	שעות נוספות	04570203
0	263	החזר הוצאות רכב	04570204
0	0	הוצאות פרישה	04570206
0	1,179	פעולות	4570210
0	31,743	תוכנית 045702 הרשות לקידום מעמד סיכום	
0	4,682	שיא כוח אדם	04570301
0	170	שעות נוספות	04570303
0	424	החזר הוצאות רכב	04570304
0	0	הוצאות פרישה	04570306
0	26,467	פעולות	04570310
0	0	שילוב אוכלוסיית מיעוטים	04570312
0	0	מיזם מוארד	04570313
0	0	מעקב ובקרה- חומש חברה ערבית	04570314
0	31,743	תוכנית 045703 הרשות לפיתוח כלכלי של סיכום	

רשימת חוברות ועלוני מידע שפרסם המשרד בשנת 2022

מידעון זכויות – הרשות לזכויות ניצולי השואה.

הנחיות מנהליות

המשרד לשוויון חברתי, ככל משרד ממשלתי, פועל על פי כלל הדינים המחייבים אותו, ובכלל זה חקיקה ראשית או תקנות, הוראות התכ"ס, תקנון שירות המדינה, החלטות הממשלה, והכל בהתייחס לתחומים השונים ולפעילות הספציפית.

יצוין כי למשרד אין הנחיות מנהליות אשר גובשו ונכתבו ואשר יש להן נגיעה לציבור, נכון לעת זו.

מאגרי מידע

מס' מאגר	שם מאגר	תאריך אישור רישום	מטרת מאגר	הערות
700044968	מוקד *8840 מרכז לפניות ציבור	6.11.2013	לשמש מרכז לפניות ציבור של המשרד לאזרחים ותיקים, ובכלל זה למסור לאזרחים ותיקים מידע על זכויותיהם, בדיקת זכויות לרבות מול גופים שונים וביצוע שיחור	
700060694	תיעוד ורישום זכויות ורכוש של יהודים יוצאי ארצות ערב ואיראן	23.6.2014	ביצוע תפקידים על פי דין	
700031440	מאגר מרצים	8.3.2011		בעל המאגר הוא הרשות לקידום מעמד האישה. המאגר נרשם בזמן שהרשות היתה במשרד ראש הממשלה. בהעברת שטח הפעולה למשרד וחילופי גברא ברשות נפלו דברים בין הכסאות, ולכן אין במשרד את פרטי הרישום, כולל מטרת
700031945	מאגר מועמדות לדירקטוריונים	28.2.2012		בעל המאגר הוא הרשות לקידום מעמד האישה. המאגר נרשם בזמן שהרשות היתה במשרד ראש הממשלה. בהעברת שטח הפעולה למשרד

וחילופי גברא ברשות נפלו דברים בין הכסאות, ולכן אין במשרד את פרטי הרישום, כולל מטרות				
בעל המאגר הוא הרשות לקידום מעמד האישה. המאגר נרשם בזמן שהרשות היתה במשרד ראש הממשלה. בהעברת שטח הפעולה למשרד וחילופי גברא ברשות נפלו דברים בין הכסאות, ולכן אין במשרד את פרטי הרישום, כולל מטרות		28.2.2012	ממונות על הטרדה מינית במגזר הפרטי	700037081
בעל המאגר הוא משרד ראש הממשלה. המאגר נרשם בזמן שהרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים היתה במשרד ראש הממשלה.	1. דו שיח מהיר ונגיש עם אנשי העסקים והיזמים 2. הנגשת הכלים הממשלתיים הרלוונטיים לרבות המכרזים הממשלתיים המתפרסמים באתרים השונים לאנשי עסקים ויזמים במגזר. 3. יצירת ערוץ תקשורת נגיש ומהיר של הרשות לפיתוח כלכלי עם המגזר העסקי. העברת מסרים, מחקרים ועדכונים לשטח וממנו.		אנשי עסקים ויזמים במגזר המיעוטים	600002923

בעל המאגר הוא משרד האוצר. המאגר נרשם בזמן שהרשות לזכויות ניצולי שואה היתה במשרד האוצר	מאגר ניצולי השואה במדינת ישראל	4.11.2004	נכים (מאגר ניצולי השואה)	880001476
המאגר נרשם על ידי המשרד לשוויון חברתי, אך בכרטיס המאגר נכתב שהוא בבעלות משרד רה"מ		16.2.2023	מאגר נשים מומחיות	700070617

קרנות ומלגות במימון המשרד

מלגות לסטודנטים:

- במסגרת הסכם של המשרד עם התאחדות הסטודנטים, הזוכה במכרז 2/17 לאיתור, גיוס, הפעלה וניהול מערך סטודנטים בפרישה ארצית לביצוע פעילויות שונות למען אוכלוסיות יעד של המשרד לשוויון חברתי, מחלק המשרד מלגות לכ- 700 סטודנטים בעבור פעילות בהיקף של 130 – 650 שעות שנתיות במגוון תחומים בשיתוף אזרחים ותיקים. מטרת המלגה ליצור שיח בין הסטודנטים לאזרחים הוותיקים בקשת רחבה של נושאים: יצירת תיאטרות קהילתיים, העשרה, בירור זכויות, הדרכה בשימושי מחשב ועוד. בשנת 2022, בעקבות משבר הקורונה, התווספו כ-3,700 מלגות לסטודנטים בעבור פעילות בהיקף 90 – 350 שעות עם אזרחים ותיקים וסטודנטים מהחברה הערבית וכן עם אוכלוסיות נוספות שנפגעו ממשבר הקורונה.
- בהמשך למאמציה של הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים להנגשת השכלה גבוהה, כמפתח לתעסוקה הולמת, ובמטרה לסייע לסטודנטים להגיע להצלחה מרבית בלימודיהם תוך התגברות על החסמים הכלכליים שעלולים לעמוד בפניהם, משתתפת הרשות בשתי קרנות מלגות לסטודנטים ערבים:
- קרן המלגות "אירתיקא": קרן משותפת לרשות לפיתוח כלכלי, המל"ג- ות"ת, משרד החינוך, מפעל הפיס וגורמים פילנתרופים בהיקף כולל של כ- 15 מיליון ₪ סך הכל, בשווי מלגה העומד על כ-30 אל"ש. המלגות ניתנות לפי חתך סוציאקונומי, ועל פי תחום לימודים נדרש בשוק העבודה. בתמורה למלגות, הסטודנטים מבצעים פעולות התנדבותיות במהלך שנה"ל האקדמית.
- מלגות הוואקף המוסלמי: כמדי שנה הרשות לפיתוח כלכלי בשיתוף עם משרד האוצר, האגף לנכסי נפקדים – האפוטרופוס הכללי ומשרד ראש הממשלה מחלקים מלגות לסטודנטים בני העדה המוסלמית בישראל אשר לומדים לקראת תואר ראשון במוסד ישראלי מוכר, זאת במטרה לעודד השתלבותם בהשכלה הגבוהה. חלוקת המלגות לוקחת בחשבון שני קריטריונים עיקריים: מקצוע הלימוד אותו בוחר המלגאי, כאשר העדיפות ניתנת למקצועות נדרשים בשוק העבודה, והמצב הסוציו אקונומי של משפחת המלגאי.

תמיכות בשנת 2022

להלן רשימת מוסדות ציבור שאושרה להם תמיכה לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985¹⁴, במהלך שנת 2020, על ידי המשרד לשוויון חברתי, בציון סכום התמיכה שאושר לכל מוסד:

שם המוסד	הסכום שאושר לתמיכה בשקלים חדשים
תמיכה במוסדות ציבור הפועלים להנצחת זיכרון השואה	
ארגון פליטי השואה ברה"מ	225,164
ארגון ניצולי מחנות יוצאי יוון	56,564
קדושי סטרומה	133,303
ארגון יוצאי לוב	255,935
חללי גטו טרזין	194,770
ארגון מאוחד של יוצאי רומניה בישראל	388,889
ארגון יוצאי וילנה והסביבה	89,121
המכון ללימודי השואה ע"ש חדווה אייבשיץ	101,490
חזית הכבוד	45,375
שארית הפליטה - ברגן בלזן	45,246
מרכז הארגונים של ניצולי השואה בישראל	139,924
ארגון יוצאי קרקוב בישראל	27,000
מפעל שונה הלכות	137,858
העמותה לחקר תנועות הנוער הציוניות בהונגריה	173,439
דורות ההמשך	215,362
תיאטרון עדות	196,573
זיכרון בסלון	274,832
יחד - צועדים בגבורה	158,751
יוצאי לובלין וסביבותיה	60,208
ברית ותיקי מלחמת העולם ה-2	62,837
מכון שואה ואמונה - שם עולם	264,923
ארגון לתת	31,981

¹⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"ב, עמ' 34.

תמיכה במוסדות ציבור הפועלים להשגת פיצויים לנרדפי הנאצים ועוזריהם:	
מרכז הארגונים של ניצולי השואה בישראל	2,269,350
תמיכה במוסדות ציבור העוסקים בתחום הסיוע לנפגעי רדיפות הנאצים:	
עמותת אלה	7,900,000
הקרן לרווחת נפגעי השואה	4,408,000
עמותת עמך	8,846,000
עמותת ניני צ'ופ	900,000
עמותת לחיות בכבוד	150,000
ארגון פליטי ונפגעי השואה בריה"מ ומזרח אירופה	533,886
תמיכה במוסדות ציבור העוסקים בתחום הנגשת הדיור לנפגעי רדיפות הנאצים:	
הקרן לרווחת נפגעי השואה	3,500,000
עמותת לתת	1,067,000

חוקים ותקנות

המשרד לשוויון חברתי מקדם חקיקה ממשלתית, במגוון תחומים, הבאה לשפר ולהיטיב את חייהם של האזרחים הוותיקים בישראל. במסגרת פעילות זו המשרד אמון ומוביל חקיקה רלוונטית.

להלן רשימת החוקים והתקנות שהשר העומד בראש המשרד ממונה על ביצועם¹⁵:

1. חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.
2. חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957.
3. חוק האזרחים הוותיקים, תש"ן-1989.
4. חוק הרשות לקידום מעמד האשה, תשנ"ח-1998.
5. חוק הטבות לניצולי שואה, התשס"ז-2007.
6. חוק יום לציון היציאה והגירוש של היהודים מארצות ערב ומאיראן, תשע"ד-2014.
7. חוק גיל פרישה (הורה שילדו נפטר) (הוראת שעה), תשע"ח-2017.
8. תקנות נכי המלחמה בנאצים (ועדה רפואית) תשט"ו-1954.
9. תקנות נכי המלחמה בנאצים (טיפול רפואי) תשט"ו-1955.
10. תקנות נכי המלחמה בנאצים (מבחנים לקביעת דרגת נכות) תשט"ז-1956.

¹⁵ נכון לשנת 2022. בשנת 2023 היו שינויים ברשימת החוקים והתקנות עליהם אחראי השר לשוויון חברתי.

11. תקנות נכי המלחמה בנאצים (ועדה רפואית עליונה) תשי"ז-1957.
12. תקנות נכי המלחמה בנאצים (נכים המקבלים תשלומים ממדינת חוץ) תשי"ז-1957.
13. תקנות נכי המלחמה בנאצים (ערעור בפני בית המשפט המחוזי) תשי"ז-1957.
14. תקנות נכי המלחמה בנאצים (כללים להוכחת חוסר פרנסה), תשי"ח-1957.
15. תקנות נכי המלחמה בנאצים (כללים להכרת אדם כאינו מסוגל להשתכר למחייתו ולהכרת הכנסה כדי מחיה) תשי"ח-1957.
16. תקנות נכי המלחמה בנאצים (תגמולים מיוחדים) תשי"ח-1958.
17. תקנות נכי רדיפות הנאצים (טיפול רפואי) תשי"ט-1958.
18. תקנות נכי המלחמה בנאצים (סמל הנכים) תשי"ט-1959.
19. תקנות נכי רדיפות הנאצים (ערביות לנכים ולמילוות לנכים), תשכ"ח-1968.
20. תקנות נכי רדיפות הנאצים (תגמול נוסף) תשכ"ט-1969.
21. תקנות נכי רדיפות הנאצים (סוגי הוצאות שרואים אותן כהוצאות בהשגת קצבה או מענק) תש"ל-1969.
22. תקנות נכי רדיפות הנאצים (ערעור בפני בית המשפט המחוזי) תש"ל-1969.
23. תקנות נכי רדיפות הנאצים (סדרי דין בוועדת ערר) תשל"ד-1973.
24. תקנות נכי המלחמה בנאצים (חישוב הכנסה נוספת) תשל"ד-1974.
25. תקנות נכי רדיפות הנאצים (חישוב הכנסה לצורך תגמול נוסף) תשל"ד-1974.
26. תקנות נכי רדיפות הנאצים (תגמולים מיוחדים) תשל"ז-1977.
27. תקנות נכי המלחמה בנאצים (השתתפות המדינה בהוצאות ביטוח למקרה מותו של נכה) תשמ"ב-1982.
28. תקנות נכי רדיפות הנאצים (קביעת דרגת נכות) תשמ"ד-1983.
29. תקנות האזרחים הוותיקים, תשנ"א-1991.
30. תקנות נכי המלחמה בנאצים (הסכום המקסימלי שמותר לנכות מתגמוליו של נכה) תשנ"ד-1994.
31. תקנות האזרחים הוותיקים (הנחות למופעי תרבות ולמוזיאונים), תשנ"ח-1998.
32. תקנות הטבות לניצולי שואה (קצובת הבראה ונופש) תשע"א-2010.
33. תקנות האזרחים הוותיקים (תוקף תעודת אזרח ותיק), תשע"א-2011.

34. תקנות האזרחים הוותיקים (הטבות לאזרח ותיק שמקבל קצבת זקנה לנכה), התשע"ב-2011.

35. תקנות האזרחים הוותיקים (שליחה ופרסום של חוברת מידע), התשע"ג-2012.

פירוט הרשויות הציבוריות שהמשרד אחראי על תחומי פעילותן¹⁶

- הרשות לקידום מעמד האישה
- הרשות לפיתוח כלכלי של מגזר המיעוטים
- רשות הצעירים
- הרשות לזכויות ניצולי השואה
- הרשות לפיתוח כלכלי וחברתי של המגזר החרדי

¹⁶ נכון לשנת 2022. בשנת 2023 חלו שינויים בתחומי האחריות של המשרד.

דיווח הממונה על חופש המידע

דיווח הממונה על חופש המידע במשרד לשוויון חברתי לפי סעיף 5(א) לחוק לשנת 2022 -

אופן המענה לבקשה	
15	הרשות מסרה את כל המידע המבוקש
7	הרשות מסרה את המידע המבוקש באופן חלקי
9	הרשות דחתה את הבקשה למסירת מידע
0	הטיפול בבקשה הופסק בשל אי תשלום אגרה
0	הטיפול בבקשה הופסק מטעמים הקשורים לפונה
0	הטיפול בבקשה טרם הסתיים
31	סה"כ

עילות דחייה מרכזיות		
שם העילה	מספר בקשות שנדחו מעילה זו	אחוז מכלל הדחיות
14 - החוק אינו חל	2	11.8%
8(1) – הקצאת משאבים	1	5.9%
9(א)(1) - פגיעה בבטחון	2	11.8%
9(א)(3) - פגיעה בפרטיות	5	29.4%
8(4) - המידע פורסם	2	11.8%
8(3) - המידע אינו מצוי בידי הרשות	5	29.4%
סה"כ	17	100%

זמן טיפול		
מספר בקשות שטופלו במסגרת זו	אחוז מכלל הבקשות	
5	16.1%	לא עלה על 15 יום

16.1%	5	בין 16-30 יום
32.3%	10	בין 31-60 יום
32.3%	10	בין 61-120 יום
3.2%	1	מעל 120 יום
100%	31	סה"כ

אגרות סכום האגרות שניגבה במסגרת בקשות חוק חופש המידע	
סך אגרות שנגבו	נח 40